

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

เอกสารประกอบการพิจารณา

ร่าง

พระราชบัญญัติ

จัดความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ.

(นางสาวกัญญา ศิลปอาชา และคณะ เป็นผู้เสนอ)

บรรจุระเบียบวาระการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๑๒/๒๕๕๐

วันพุธที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

อ.พ. ๒๒/๒๕๕๐

จัดทำโดย
สำนักกฎหมาย

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

Legislative Institutional Repository of Thailand

ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

คำนำ

เอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติจัดความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. (นางสาวกัญญา ศิลปอาชา สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ กับคณะ เป็นผู้เสนอ) บรรจุระเบียบวาระการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๑๒ /๒๕๕๐ วันพุธที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

เอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในราชการของวงงานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ โดยมุ่งเน้นสารประโยชน์ในเชิงอ้างอิงเบื้องต้นเพื่อประกอบการพิจารณาของสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สำนักกฎหมาย
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

เอกสารประกอบการพิจารณา

จัดทำโดย

นายหน้ท ผาสุข ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย
นางสาวสุภาวดีจิตต์ ไตรเพทพิสัย ผู้อำนวยการกลุ่มงานกฎหมาย ๑
นางสาวสุพัตรา วรณศิริกุล นิติกร ๗ว นายทศวิณหุ เกียรติทัตต์ วิทยากร ๖
นางพวงผกา วรศิลป์ เจ้าหน้าที่งานธุรการ ๖
นางสาวอลงกรณ์ ดันเบ็ด เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล ๒
กลุ่มงานกฎหมาย ๑ สำนักกฎหมาย โทร. ๐ ๒๕๓๑ ๕๒๕๕

ผลิตโดย

กลุ่มงานการพิมพ์ สำนักการพิมพ์ โทร. ๐ ๒๕๔๔ ๑๗๔๑ - ๔๒
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ท่านสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และผู้สนใจที่มีความประสงค์หรือต้องการที่จะศึกษาเอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติเป็นการล่วงหน้าก่อนวันประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สามารถสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับเอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติได้จากเว็บไซต์สภานิติบัญญัติแห่งชาติ www.senate.go.th

หรือขอรับเอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติได้ ในทุกวันอังคารของสัปดาห์ที่มีการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติเป็นต้นไป ที่ศูนย์บริการข้อมูลกฎหมาย วุฒิสภา อาคารรัฐสภา ๒ ชั้น ๑ หมายเลขโทรศัพท์ ๐๒ ๒๕๔ ๑๕๖๕

สารบัญ

หน้า

ส่วนที่ ๑	บทสรุปสำหรับสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ความเป็นมา สาระสำคัญ	
	● บทสรุปสำหรับสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ	๑
	● ความเป็นมาของร่างพระราชบัญญัติจัดความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ.	๗
	● สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติจัดความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ.....	๘
	(นางสาวกัญญา ศิลปอาชา สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	
ส่วนที่ ๒	ข้อมูลประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติจัดความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ.	
	● สถานการณ์ความรุนแรงในครอบครัวในประเทศไทย.....	๑๗
	● ความรุนแรงในครอบครัว : สิ่งที่สังคมต้องเรียนรู้เรื่องครอบครัว.	๒๕
ภาคผนวก	: ร่างพระราชบัญญัติจัดความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ.	
	(นางสาวกัญญา ศิลปอาชา สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	(๑)

ส่วนที่ ๑

- บทสรุปสำหรับสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ความเป็นมา สาระสำคัญ
ร่างพระราชบัญญัติขจัดความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ.
(นางสาวกัญญา ศิลปอาชา สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

บทสรุปสำหรับสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ร่างพระราชบัญญัติขจัดความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ.

(นางสาวกัญญา ศิลปอาชา สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

ร่างพระราชบัญญัติขจัดความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. เสนอโดย นางสาวกัญญา ศิลปอาชา สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ กับคณะ เมื่อวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐ และได้บรรจุระเบียบวาระการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๑๒ /๒๕๕๐ วันพุธที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

๑.๑ หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยการขจัดความรุนแรงในครอบครัว

๑.๒ เหตุผล

เนื่องจากปัญหาการใช้ความรุนแรงในครอบครัวเป็นปัญหาที่มีความละเอียดอ่อน ซับซ้อนเกี่ยวพันกับบุคคลใกล้ชิด มีลักษณะพิเศษแตกต่างจากการทำร้ายร่างกายระหว่างบุคคลโดยทั่วไป การใช้มาตรการทางอาญาตามประมวลกฎหมายอาญาม่าบังคับกับการกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวมักจะขาดความยืดหยุ่น เนื่องจากมุ่งประสงค์ที่จะลงโทษผู้กระทำความผิดมากกว่าจะแก้ไขฟื้นฟูหรือปกป้องคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรง ดังนั้น การมีกฎหมายขจัดความรุนแรงในครอบครัวจึงมีความเหมาะสมกว่ากระบวนการทางอาญาปกติ เพราะสามารถกำหนดรูปแบบวิธีการและขั้นตอนที่มีลักษณะพิเศษกว่าการดำเนินคดีอาญา

โดยทั่วไป เพื่อคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงทั้งให้ผู้กระทำผิดมีโอกาสกลับตัวและยับยั้งการกระทำผิดซ้ำ รวมทั้งสามารถรักษาความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัวไว้ได้ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่าง พระราชบัญญัติขจัดความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. มีเนื้อหารวมทั้งสิ้น ๑๗ มาตรา โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

๑. บทนิยามศัพท์

“ความรุนแรงในครอบครัว”

หมายความว่า การกระทำใด ๆ ของบุคคลในครอบครัวเพื่อให้เกิดอันตรายแก่ร่างกาย สุขภาพ หรือจิตใจ หรือกระทำในลักษณะที่น่าจะก่อให้เกิดอันตรายแก่ร่างกาย สุขภาพ หรือจิตใจ หรือบังคับให้บุคคลในครอบครัวต้องกระทำการ ละเว้นกระทำการ หรือยอมรับการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งโดยมิชอบ แต่ไม่รวมถึงการกระทำโดยประมาท

“บุคคลในครอบครัว” หมายความว่า คู่สมรส คู่สมรสเดิม ผู้ที่อยู่กินหรือเคยอยู่กินกันฉันสามีภริยาโดยมิได้จดทะเบียนสมรส บุตร บุตรบุญธรรม สมาชิกในครอบครัว รวมทั้งบุคคลใด ๆ ที่อาศัยอยู่ในครัวเรือนเดียวกัน แต่ไม่รวมถึงบุคคลที่อยู่ในฐานะผู้เช่า

“มาตรการคุ้มครองชั่วคราว”

หมายความว่า คำสั่งศาล หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งออกให้ในกรณีจำเป็นเร่งด่วน เพื่อคุ้มครองบุคคลในครอบครัวที่ถูกกระทำ หรือกำลังจะถูกกระทำด้วยความรุนแรง

“ศาล” หมายความว่า ศาลเยาวชนและครอบครัวตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว แต่ในท้องที่ที่ยังไม่มีศาลเยาวชนและครอบครัว เปิดทำการให้หมายถึงศาลจังหวัด

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า พนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจ หรือผู้ซึ่งมีประสบการณ์ด้านสังคมเป็นที่ประจักษ์ที่ รัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติ การตามพระราชบัญญัตินี้ หลักเกณฑ์และวิธีการ ในการแต่งตั้งให้เป็นไปตามที่กำหนด ในประกาศกระทรวง

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๓)

๒. บทกำหนดโทษสำหรับผู้กระทำการอันเป็นความรุนแรงในครอบครัว

ผู้ใดกระทำการอันเป็นความรุนแรงในครอบครัว ผู้นั้นกระทำความผิดฐานกระทำความรุนแรงในครอบครัว ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นความผิดอันยอมความได้ แต่ไม่ลบล้างความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาหรือกฎหมายอื่น และให้ถือว่าเป็นความผิดคนละกระทงกับความผิดดังกล่าว

ในการพิจารณาพิพากษาความผิดตามวรรคหนึ่ง ถ้าศาลเห็นสมควรอาจกำหนดให้ใช้วิธีการฟื้นฟู บำบัดรักษา คุ้มครองประพฤติผู้กระทำผิด ให้ผู้กระทำผิดชดใช้เงินช่วยเหลือบรรเทาทุกข์ ทำงานบริการสาธารณะ ละเว้นการกระทำอันเป็นเหตุให้เกิดการใช้ความรุนแรงหรือทำที่ผิดบนไว้ตามวิธีการและระยะเวลาที่ศาลกำหนด แทนการลงโทษก็ได้

ในกรณีที่มีการยอมความ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือศาลมีอำนาจกำหนดให้ใช้วิธีการตามวรรคสามเป็นเงื่อนไขแห่งการยอมความนั้นได้ หากผู้ต้องหาหรือจำเลยฝ่าฝืนเงื่อนไขนั้น ให้พนักงานเจ้าหน้าที่และศาลมีอำนาจยกคดีขึ้นดำเนินการต่อไป

หลักเกณฑ์วิธีการและระบบงานสนับสนุนการใช้วิธีการตามวรรคสามให้เป็นไปตามที่กำหนดในประกาศกระทรวง (ร่างมาตรา ๔)

๓. บุคคลที่ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว หรือบุคคลอื่นใดที่พบเห็น หรือทราบการกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว มีหน้าที่แจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้

LIRT

การแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ดังกล่าว เมื่อได้กระทำโดยสุจริต ย่อมได้รับความคุ้มครอง และไม่ก่อให้เกิดความรับผิดแก่ผู้แจ้ง ทั้งทางแพ่ง ทางอาญา และทางปกครอง (ร่างมาตรา ๕)

๔. การแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ อาจกระทำโดยวาจา เป็นหนังสือ โทรศัพท์ หรือวิธีการอย่างใด ๆ ทางอิเล็กทรอนิกส์ก็ได้

เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่รับแจ้ง ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจเข้าไปใน สถานการณ์ที่เกิดเหตุเพื่อสอบถามผู้กระทำ ความรุนแรง ผู้ถูกกระทำ ความรุนแรงและบุคคลอื่น ที่อยู่ในสถานที่นั้นเกี่ยวกับการกระทำที่ได้รับแจ้ง รวมทั้งให้มีอำนาจจัดให้ผู้ถูกกระทำ ความรุนแรงได้รับการตรวจรักษาจากแพทย์ และได้รับคำปรึกษาแนะนำจากจิตแพทย์ นักจิตวิทยา หรือนักสังคมสงเคราะห์ ก่อนที่จะ จัดให้ผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงร้องทุกข์ตาม ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ในกรณีที่ผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงประสงค์ จะดำเนินคดี แต่ไม่อยู่ในสภาพหรือวิสัยที่จะ ร้องทุกข์ได้ด้วยตนเอง ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ ผู้ได้รับแจ้งเป็นผู้ร้องทุกข์แทนได้

หลักเกณฑ์และวิธีการดำเนินการ ดังกล่าวของพนักงานเจ้าหน้าที่ให้เป็นไปตาม ที่กำหนดในกฎกระทรวง (ร่างมาตรา ๖)

๕. ถ้ามิได้มีการแจ้งต่อพนักงาน เจ้าหน้าที่หรือร้องทุกข์ ภายในสามเดือน นับแต่ผู้ที่ถูกกระทำด้วยความรุนแรงอยู่ใน สภาพและมีโอกาสที่จะแจ้งหรือร้องทุกข์ได้ ให้ถือว่าคดีเป็นอันขาดอายุความ (ร่างมาตรา ๗)

๖. เมื่อได้รับการแจ้งเหตุ และ ผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรง ได้ร้องทุกข์ ภายในอายุความแล้ว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ได้รับมอบหมาย จากรัฐมนตรีเป็นผู้มีอำนาจสอบสวน โดยจะต้องทำการสอบสวนโดยเร็ว

และพนักงานอัยการต้องยื่นฟ้องต่อ ศาลภายในกำหนดเวลาสี่สิบแปดชั่วโมง แต่หากมีเหตุจำเป็นทำให้ไม่อาจยื่นฟ้องได้ทัน ภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ขอผิดฟ้องต่อ ศาลได้ครั้งละเจ็ดสิบสองชั่วโมงแต่ไม่เกินหกครั้ง

การฟ้องต่อศาล อาจทำเป็นหนังสือ หรือฟ้องด้วยวาจาก็ได้ แต่ถ้าศาลเห็นสมควร จะสั่งให้ฟ้องเป็นหนังสือก็ได้

ในการสอบปากคำผู้ที่ถูกกระทำ ด้วยความรุนแรง พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องจัดให้ มีจิตแพทย์ นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ หรือบุคคลที่ผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรง ร้องขออยู่ร่วมในขณะสอบปากคำเพื่อให้ คำปรึกษา

ในกรณีจำเป็นเร่งด่วน ซึ่งมีเหตุอันควร ไม่อาจรอจิตแพทย์ นักจิตวิทยา นักสังคม สงเคราะห์ หรือบุคคลที่ผู้ถูกกระทำด้วย ความรุนแรงร้องขอ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ ทำการสอบปากคำไปก่อนโดยไม่ต้องมีบุคคล

ดังกล่าวร่วมอยู่ด้วย แต่ต้องบันทึกเหตุที่ไม่อาจ
รอบบุคคลดังกล่าวไว้ในสำนวนการสอบสวน

หลักเกณฑ์และวิธีการในการ
มอบหมายให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นผู้มีอำนาจ
สอบสวน และการสอบสวนปากคำผู้ถูกกระทำ
ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง
(ร่างมาตรา ๘)

๗. บทกำหนดโทษกรณีเมื่อมีการ
แจ้งเหตุแล้ว ห้ามมิให้ผู้ใดลงพิมพ์โฆษณา
หรือเผยแพร่ต่อสาธารณชนด้วยวิธีการใด ๆ
ซึ่งภาพ เรื่องราว หรือข้อมูลใด ๆ อันจะทำให้
เกิดความเสียหายแก่ผู้กระทำหรือ
ผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในคดี
ตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้ใดฝ่าฝืนบทบัญญัติ ต้องระวาง
โทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกิน
ห้าพันบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ (ร่างมาตรา ๙)

๘. การกำหนดมาตรฐานหรือวิธีการ
ใด ๆ เพื่อบรรเทาทุกข์ให้แก่บุคคลผู้กระทำ
ด้วยความรุนแรงเป็นการชั่วคราวในชั้น
สอบสวน

ในระหว่างการดำเนินการ
ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งมีฐานะ
ไม่ต่ำกว่าพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ
ชั้นผู้ใหญ่ ที่ได้รับมอบหมายจากรัฐมนตรีมี
อำนาจกำหนดมาตรการหรือวิธีการใด ๆ เพื่อ
บรรเทาทุกข์ให้แก่บุคคลผู้ถูกกระทำด้วยความ
รุนแรงเป็นการชั่วคราวในชั้นสอบสวน ไม่ว่าจะ
มีคำร้องขอจากบุคคลดังกล่าวหรือไม่ โดยให้
พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจกำหนดมาตรการ
หรือวิธีการชั่วคราว และออกคำสั่งใด ๆ

ได้เท่าที่จำเป็นและพอสมควรแก่กรณี
ซึ่งรวมถึงการให้ผู้กระทำความรุนแรงชดใช้เงิน
ช่วยเหลือบรรเทาทุกข์เบื้องต้น การห้าม
ผู้กระทำความรุนแรงเข้าไปในที่พำนักของ
ครอบครัว ห้ามเข้าใกล้ตัวบุคคลใดในครอบครัว
หรือการดูแลบุตร

ถ้าเหตุการณ์หรือพฤติการณ์เกี่ยวกับ
ผู้กระทำความรุนแรงหรือผู้ถูกกระทำ
ด้วยความรุนแรงได้เปลี่ยนแปลงไป
เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่เห็นสมควร พนักงาน
เจ้าหน้าที่อาจแก้ไขเพิ่มเติม หรือเพิกถอน
มาตรการหรือวิธีการชั่วคราวเสียก็ได้ หรือจะ
กำหนดเงื่อนไขใด ๆ เพิ่มเติมอีกก็ได้

ผู้มีส่วนได้เสียเกี่ยวกับคำสั่งของ
พนักงานเจ้าหน้าที่นี้ สามารถอุทธรณ์ต่อศาล
เป็นหนังสือภายในสามสิบวันนับแต่ทราบคำสั่ง
และคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลดังกล่าวให้
เป็นที่สุด

ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรการหรือวิธีการที่
พนักงานเจ้าหน้าที่กำหนดนี้ ต้องระวางโทษ
จำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกิน
ห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (ร่างมาตรา ๑๐)

๙. การกำหนดมาตรการหรือ
วิธีการใด ๆ เพื่อบรรเทาทุกข์ให้แก่บุคคล
ผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงเป็นการ
ชั่วคราวในชั้นพิจารณาคดีของศาล

ในกรณีที่ศาลเห็นสมควรกำหนด
มาตรการหรือวิธีการใด ๆ เพื่อบรรเทาทุกข์
ให้แก่บุคคลผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรง
เป็นการชั่วคราวในชั้นพิจารณาคดีของศาล ไม่
ว่าจะมีคำร้องขอจากบุคคลดังกล่าวหรือไม่
ให้ศาลมีอำนาจกำหนดมาตรการหรือวิธีการ

ชั่วคราวนั้น และออกคำสั่งใด ๆ ได้เท่าที่จำเป็นและพอสมควรแก่กรณี ซึ่งรวมถึงการให้ผู้กระทำความรุนแรงชดใช้เงินช่วยเหลือบรรเทาทุกข์เบื้องต้น การห้ามผู้กระทำความรุนแรงเข้าไปในที่พำนักของครอบครัว ห้ามเข้าใกล้ตัวบุคคลใดในครอบครัว หรือการดูแลบุตร

ถ้าเหตุการณ์หรือพฤติกรรมเกี่ยวกับผู้กระทำความรุนแรงหรือผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงได้เปลี่ยนแปลงไป เมื่อศาลเห็นสมควร ศาลอาจแก้ไขเพิ่มเติม หรือเพิกถอนมาตรการหรือวิธีการชั่วคราวเสียก็ได้ หรือจะกำหนดเงื่อนไขใด ๆ เพิ่มเติมอีกก็ได้

ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรการหรือวิธีการที่ศาลกำหนดนี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (ร่างมาตรา ๑๑)

๑๐. หลักเกณฑ์และวิธีการและระบบสนับสนุนการกำหนดมาตรการคุ้มครองชั่วคราวให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง (ร่างมาตรา ๑๒)

๑๑. วิธีการพิจารณาและการยื่นการรับฟังพยานหลักฐานข้อใด หากพระราชบัญญัตินี้มีได้บัญญัติโดยเฉพาะให้นำบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัว และวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว มาใช้บังคับโดยอนุโลม (ร่างมาตรา ๑๓)

๑๒. ข้อควรคำนึงที่ศาลจะต้องนำมาพิจารณาประกอบการเปรียบเทียบให้คู่ความได้ยอมความกันในข้อพิพาทเกี่ยวกับคดีความรุนแรงในครอบครัว

การพิจารณาพิพากษาคดีความรุนแรงในครอบครัวนั้น ไม่ว่าจะการพิจารณาคดีจะได้ดำเนินไปแล้วเพียงใด ให้ศาลพยายามเปรียบเทียบให้คู่ความได้ยอมความกันในข้อพิพาทโดยคำนึงถึงความสงบสุขและการอยู่ร่วมกันในครอบครัว เพื่อการนี้ให้ศาลคำนึงหลักการดังต่อไปนี้เพื่อประกอบดุลพินิจด้วย คือ

(๑) การคุ้มครองสิทธิของผู้ที่ถูกกระทำด้วยความรุนแรง

(๒) การสงวนและคุ้มครองสถานภาพของการสมรสในฐานะที่เป็นศูนย์รวมของชายและหญิงที่สมัครใจเข้ามาอยู่กินด้วยกันฉันสามีภริยา หากไม่อาจรักษาสถานภาพของการสมรสได้ก็ให้การหย่าเป็นไปด้วยความเป็นธรรมและเสียหายน้อยที่สุด โดยคำนึงถึงสวัสดิภาพและอนาคตของบุตรเป็นสำคัญ

(๓) การคุ้มครองและช่วยเหลือครอบครัว โดยเฉพาะอย่างยิ่งในขณะที่ยังต้องรับผิดชอบในการดูแลให้การศึกษแก่สมาชิกในครอบครัวที่เป็นผู้เยาว์

(๔) มาตรการต่าง ๆ เพื่อช่วยเหลือสามีภริยาและสมาชิกในครอบครัวให้ปรองดองกันและปรับปรุงความสัมพันธ์ระหว่างกันเองและกับบุตร (ร่างมาตรา ๑๔)

LIRT

๑๓. เพื่อประโยชน์ในการหาทางให้ได้ยอมความกันในคดีการกระทำ ความรุนแรงในครอบครัว พนักงานเจ้าหน้าที่หรือศาลอาจตั้งผู้ไกล่เกลี่ย ประกอบด้วยบุคคลหรือคณะบุคคลซึ่งบิดามารดา ผู้ปกครอง ญาติของคู่ความ หรือบุคคลที่พนักงานเจ้าหน้าที่หรือศาลเห็นสมควรเพื่อให้คำปรึกษา หรือช่วยเหลือ ไกล่เกลี่ยให้คู่ความได้ยอมความกัน หรืออาจมอบหมายให้นักสังคมสงเคราะห์ หน่วยงานสังคมสงเคราะห์ หรือบุคคลใดช่วยเหลือ ไกล่เกลี่ยให้คู่ความได้ยอมความกันก็ได้

เมื่อผู้ที่ได้รับมอบหมายได้ดำเนินการไกล่เกลี่ยตามคำสั่งพนักงานเจ้าหน้าที่หรือศาลแล้ว ให้รายงานผลการไกล่เกลี่ยประนีประนอมต่อพนักงานเจ้าหน้าที่หรือศาลแล้วแต่กรณีด้วย ในกรณีที่การไกล่เกลี่ยเป็นผลสำเร็จ บุคคลดังกล่าวจะจัดให้มีการทำสัญญาประนีประนอมยอมความขึ้น หรือจะขอให้เรียกคู่ความมาทำสัญญายอมความกันต่อหน้าพนักงานเจ้าหน้าที่หรือศาลก็ได้

เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่หรือศาลเห็นว่า สัญญายอมความนั้นไม่ฝ่าฝืนต่อกฎหมาย ให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือศาลดำเนินการให้เป็นไปตามสัญญายอมความกัน (ร่างมาตรา ๑๕)

๑๔. ให้กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จัดทำรายงานประจำปีแสดงจำนวนคดีความรุนแรงในครอบครัว จำนวนการละเมิดคำสั่งคุ้มครองชั่วคราวของศาลเพื่อรายงานต่อ

คณะรัฐมนตรีและรัฐสภาปีละครั้ง (ร่างมาตรา ๑๖)

๑๕. ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เป็น ผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวง ประกาศแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่และกระทำการอื่นเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้ (ร่างมาตรา ๑๗)

ความเป็นมา

ของร่างพระราชบัญญัติขจัดความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ.

นางสาวกัญญา ศิลปอาชา สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และคณะ เป็นผู้เสนอ

ร่างพระราชบัญญัติขจัดความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. เสนอโดยนางสาวกัญญา ศิลปอาชา สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และคณะ เมื่อวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐ ต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เพื่อให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๙ มาตรา ๑๐ และได้บรรจุระเบียบวาระการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๑๒/๒๕๕๐ วันพุธที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

โดยมีเหตุผลว่า

เนื่องจากปัญหาการใช้ความรุนแรงในครอบครัวเป็นปัญหาที่มีความละเอียดอ่อนซับซ้อนเกี่ยวพันกับบุคคลใกล้ชิด มีลักษณะพิเศษแตกต่างจากการทำร้ายร่างกายระหว่างบุคคลโดยทั่วไป การใช้มาตรการทางอาญาตามประมวลกฎหมายอาญามาบังคับกับการกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวมักจะขาดความยืดหยุ่น เนื่องจากมุ่งประสงค์ที่จะลงโทษผู้กระทำความผิดมากกว่าจะแก้ไขฟื้นฟูหรือปกป้องคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรง ดังนั้น การมีกฎหมายขจัดความรุนแรงในครอบครัวจึงมีความเหมาะสมกว่ากระบวนการทางอาญาปกติ เพราะสามารถกำหนดรูปแบบวิธีการและขั้นตอนที่มีลักษณะพิเศษกว่าการดำเนินคดีอาญาโดยทั่วไป เพื่อคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงทั้งให้ผู้กระทำผิดมีโอกาสกลับตัวและยับยั้งการกระทำผิดซ้ำ รวมทั้งสามารถรักษาความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัวไว้ได้ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

อนึ่ง ร่างพระราชบัญญัติขจัดความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. นั้นนางสาวกัญญา ศิลปอาชา สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อครั้งดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคชาติไทย และนางสาวจณิสตา ลิวเฉลิมวงศ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคชาติไทย ได้เคยร่วมกันเสนอร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวต่อสภาผู้แทนราษฎรชุดก่อน (ชุดที่ ๒๒) ที่มี พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรี โดยเป็นร่างพระราชบัญญัติที่บรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมของสภาผู้แทนราษฎร เพื่อรอการพิจารณาในวาระที่หนึ่งแล้ว แต่เนื่องจากได้มีพระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๔๙ เมื่อวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๙ จึงทำให้อายุของสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลง และเป็นผลทำให้ร่างพระราชบัญญัติขจัดความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. ค้างการพิจารณาอยู่ในชั้นสภาผู้แทนราษฎร

LIRT

สาระสำคัญ

ร่างพระราชบัญญัติขจัดความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ.

(นางสาวกัญญา ศิลปอาชา สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

๑. หลักการและเหตุผล

๑.๑ หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยการขจัดความรุนแรงในครอบครัว

๑.๒ เหตุผล

เนื่องจากปัญหาการใช้ความรุนแรงในครอบครัวเป็นปัญหาที่มีความละเอียดอ่อน ซับซ้อนเกี่ยวพันกับบุคคลใกล้ชิด มีลักษณะพิเศษแตกต่างจากการทำร้ายร่างกายระหว่างบุคคล โดยทั่วไป การใช้มาตรการทางอาญาดำเนินการตามประมวลกฎหมายอาญามายังบังคับกับการกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวมักจะขาดความยืดหยุ่น เนื่องจากมุ่งประสงค์ที่จะลงโทษผู้กระทำความผิดมากกว่าจะแก้ไขฟื้นฟูหรือปกป้องคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรง ดังนั้น การมีกฎหมายขจัดความรุนแรงในครอบครัวจึงมีความเหมาะสมกว่ากระบวนการทางอาญาปกติ เพราะสามารถกำหนดรูปแบบวิธีการและขั้นตอนที่มีลักษณะพิเศษกว่าการดำเนินคดีอาญาโดยทั่วไป เพื่อคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงทั้งให้ผู้กระทำผิดมีโอกาสกลับตัวและยับยั้งการกระทำผิดซ้ำ รวมทั้งสามารถรักษาความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัวไว้ได้ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๒. ชื่อร่างพระราชบัญญัติ (ร่างมาตรา ๑)

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติขจัดความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ.”

๓. คำปรารภ

โดยที่เป็นการสมควรให้มีกฎหมายขจัดความรุนแรงในครอบครัว

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

ร่างพระราชบัญญัติขจัดความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ.

.....

๔. วันใช้บังคับ (ร่างมาตรา ๒)

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับในวันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

๕. บทนิยามศัพท์ (ร่างมาตรา ๓)

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“ความรุนแรงในครอบครัว” หมายความว่า การกระทำใด ๆ ของบุคคลในครอบครัว เพื่อให้เกิดอันตรายแก่ร่างกาย สุขภาพ หรือจิตใจ หรือกระทำในลักษณะที่น่าจะก่อให้เกิดอันตรายแก่ร่างกาย สุขภาพหรือจิตใจ หรือบังคับให้บุคคลในครอบครัวต้องกระทำการ ละเว้นกระทำการ หรือยอมรับการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งโดยมิชอบ แต่ไม่รวมถึงการกระทำโดยประมาท

“บุคคลในครอบครัว” หมายความว่า คู่สมรส คู่สมรสเดิม ผู้ที่อยู่กินหรือเคยอยู่กินกันฉันสามีภริยาโดยมิได้จดทะเบียนสมรส บุตร บุตรบุญธรรม สมาชิกในครอบครัว รวมทั้งบุคคลใด ๆ ที่อาศัยอยู่ในครัวเรือนเดียวกัน แต่ไม่รวมถึงบุคคลที่อยู่ในฐานะผู้เช่า

“มาตรการคุ้มครองชั่วคราว” หมายความว่า คำสั่งศาล หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ ซึ่งออกให้ในกรณีจำเป็นเร่งด่วน เพื่อคุ้มครองบุคคลในครอบครัวที่ถูกระทำหรือกำลังจะถูกกระทำด้วยความรุนแรง

“ศาล” หมายความว่า ศาลเยาวชนและครอบครัวตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว แต่ในท้องที่ที่ยังไม่มีศาลเยาวชนและครอบครัวเปิดทำการให้หมายถึงศาลจังหวัด

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า พนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจ หรือผู้ซึ่งมีประสบการณ์ด้านสังคมเป็นที่ประจักษ์ที่รัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ หลักเกณฑ์ และวิธีการในการแต่งตั้งให้เป็นไปตามที่กำหนดในประกาศกระทรวง

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

๖. บทรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๗ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวง ประกาศแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่และกระทำการอื่นเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

LIRT

๗. เนื้อหาของร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้

๗.๑ บทกำหนดโทษสำหรับผู้กระทำการอันเป็นความรุนแรงในครอบครัว (ร่างมาตรา ๔)

มาตรา ๔ ผู้ใดกระทำการอันเป็นความรุนแรงในครอบครัว ผู้นั้นกระทำความผิดฐานกระทำความรุนแรงในครอบครัว ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นความผิดอันยอมความได้ แต่ไม่ลบล้างความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาหรือกฎหมายอื่น และให้ถือว่าเป็นความผิดคนละกระทงกับความผิดดังกล่าว

ในการพิจารณาพิพากษาความผิดตามวรรคหนึ่ง ถ้าศาลเห็นสมควรอาจกำหนดให้ใช้วิธีการฟื้นฟู บำบัดรักษา คุมความประพฤติผู้กระทำผิด ให้ผู้กระทำผิดชดใช้เงินช่วยเหลือบรรเทาทุกข์ ทำงานบริการสาธารณะ ละเว้นการกระทำอันเป็นเหตุให้เกิดการใช้ความรุนแรงหรือทำทัณฑ์บนไว้ตามวิธีการและระยะเวลาที่ศาลกำหนดแทนการลงโทษก็ได้

ในกรณีที่มีการยอมความ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือศาลมีอำนาจกำหนดให้ใช้วิธีการตามวรรคสามเป็นเงื่อนไขแห่งการยอมความนั้นได้ หากผู้ต้องหาหรือจำเลยฝ่าฝืนเงื่อนไขนั้น ให้พนักงานเจ้าหน้าที่และศาลมีอำนาจยกคดีขึ้นดำเนินการต่อไป

หลักเกณฑ์วิธีการและระบบงานสนับสนุนการใช้วิธีการตามวรรคสามให้เป็นไปตามที่กำหนดในประกาศกระทรวง

๗.๒ บุคคลที่ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว หรือบุคคลอื่นใดที่พบเห็น หรือทราบการกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว มีหน้าที่แจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๕)

มาตรา ๕ บุคคลที่ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว หรือบุคคลอื่นใดที่พบเห็นหรือทราบการกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว มีหน้าที่แจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้

การแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง เมื่อได้กระทำโดยสุจริต ย่อมได้รับความคุ้มครอง และไม่ก่อให้เกิดความรับผิดแก่ผู้แจ้งทั้งทางแพ่ง ทางอาญา และทางปกครอง

LIRT

๗.๓ การแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ อาจกระทำโดยวาจา เป็นหนังสือ โทรศัพท์ หรือวิธีการอย่างใด ๆ ทางอิเล็กทรอนิกส์ก็ได้ (ร่างมาตรา ๖)

มาตรา ๖ การแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๕ อาจกระทำโดยวาจา เป็นหนังสือ โทรศัพท์ หรือวิธีการอย่างใด ๆ ทางอิเล็กทรอนิกส์ก็ได้

เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่รับแจ้งตามวรรคหนึ่ง ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจเข้าไปในเคหสถานที่เกิดเหตุเพื่อสอบถามผู้กระทำความรุนแรง ผู้ถูกกระทำความรุนแรงและบุคคลอื่นที่อยู่ในสถานที่นั้นเกี่ยวกับการกระทำที่ได้รับแจ้ง รวมทั้งให้มีอำนาจจัดให้ผู้ถูกกระทำความรุนแรงได้รับการตรวจรักษาจากแพทย์และได้รับคำปรึกษาแนะนำจากจิตแพทย์ นักจิตวิทยา หรือนักสังคมสงเคราะห์ ก่อนที่จะจัดให้ผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงร้องทุกข์ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ในกรณีที่ผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงประสงค์จะดำเนินคดี แต่ไม่อยู่ในสภาพหรือวิสัยที่จะร้องทุกข์ได้ด้วยตนเอง ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ได้รับแจ้งเป็นผู้ร้องทุกข์แทนได้

หลักเกณฑ์และวิธีการดำเนินการตามวรรคสองของพนักงานเจ้าหน้าที่ให้เป็นไปตามที่กำหนดในประกาศกฎกระทรวง^๑

๗.๔ กรณีไม่แจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่หรือร้องทุกข์ภายในสามเดือน ให้ถือว่าคดีเป็นอันขาดอายุความ (ร่างมาตรา ๗)

มาตรา ๗ ถ้ามิได้มีการแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๕ หรือร้องทุกข์ตามมาตรา ๖ ภายในสามเดือน นับแต่ผู้ที่ถูกกระทำด้วยความรุนแรงอยู่ในสภาพและมีโอกาสที่จะแจ้งหรือร้องทุกข์ได้ ให้ถือว่าคดีเป็นอันขาดอายุความ

๗.๕ กรณีได้รับแจ้งเหตุและผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงได้ร้องทุกข์ภายในอายุความแล้ว พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ได้รับมอบหมายจากรัฐมนตรีเป็นผู้มีอำนาจสอบสวน โดยจะต้องทำการสอบสวนโดยเร็ว (ร่างมาตรา ๘)

มาตรา ๘ เมื่อได้รับการแจ้งเหตุตามมาตรา ๕ และผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงได้ร้องทุกข์ตามมาตรา ๖ วรรคสอง ภายในอายุความแล้ว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ได้รับมอบหมายจากรัฐมนตรีเป็นผู้มีอำนาจสอบสวน โดยจะต้องทำการสอบสวนโดยเร็วและพนักงานอัยการต้องยื่นฟ้องต่อศาลภายในกำหนดเวลาสี่สิบแปดชั่วโมง แต่หากมีเหตุจำเป็นทำให้ไม่อาจยื่นฟ้องได้ทันภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ขอผิดฟ้องต่อศาล ได้ครั้งละเจ็ดสิบสองชั่วโมงแต่ไม่เกินหกครั้ง

^๑ หมายเหตุ : มาตรา ๖ วรรคสาม ข้อความที่ถูกต้องควรเป็นดังนี้

“หลักเกณฑ์และวิธีการดำเนินการตามวรรคสองของพนักงานเจ้าหน้าที่ให้เป็นไปตามที่กำหนดใน **พระราชกฤษฎีกา**”

การฟ้องต่อศาลตามวรรคหนึ่ง อาจทำเป็นหนังสือหรือฟ้องด้วยวาจาก็ได้ แต่ถ้าศาลเห็นสมควรจะสั่งให้ฟ้องเป็นหนังสือก็ได้

ในการสอบปากคำผู้ที่ถูกกระทำด้วยความรุนแรงตามวรรคหนึ่ง พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องจัดให้มีจิตแพทย์ นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ หรือบุคคลที่ผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงร้องขออยู่ร่วมในขณะสอบปากคำเพื่อให้คำปรึกษา

ในกรณีจำเป็นเร่งด่วน ซึ่งมีเหตุอันควรไม่อาจรอจิตแพทย์ นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ หรือบุคคลที่ผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงร้องขอ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทำการสอบปากคำไปก่อนโดยไม่ต้องมีบุคคลดังกล่าวร่วมอยู่ด้วย แต่ต้องบันทึกเหตุที่ไม่อาจรอบุคคลดังกล่าวไว้ในสำนวนการสอบสวน

หลักเกณฑ์และวิธีการในการมอบหมายให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นผู้มีอำนาจสอบสวนตามวรรคหนึ่ง และการสอบสวนปากคำผู้ถูกกระทำตามวรรคสามและวรรคสี่ ให้เป็นไปตามที่กำหนดในประกาศกฎกระทรวง^๒

๗.๖ บทกำหนดโทษกรณีเมื่อมีการแจ้งเหตุการกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวแล้ว ห้ามมิให้ผู้ใดลงพิมพ์โฆษณา หรือเผยแพร่ต่อสาธารณชนด้วยวิธีการใด ๆ ซึ่งภาพ เรื่องราว หรือข้อมูลใด ๆ อันจะทำให้เกิดความเสียหายแก่ผู้กระทำหรือผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในคดีตามพระราชบัญญัตินี้
(ร่างมาตรา ๙)

มาตรา ๙ เมื่อมีการแจ้งเหตุตามมาตรา ๕ แล้ว ห้ามมิให้ผู้ใดลงพิมพ์โฆษณา หรือเผยแพร่ต่อสาธารณชนด้วยวิธีใด ๆ ซึ่งภาพ เรื่องราว หรือข้อมูลใด ๆ อันจะทำให้เกิดความเสียหายแก่ผู้กระทำหรือผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในคดีตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้ใดฝ่าฝืนบทบัญญัติตามวรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

^๒ หมายเหตุ : มาตรา ๘ วรรคห้า ข้อความที่ถูกต้องควรเป็นดังนี้

“หลักเกณฑ์และวิธีการในการมอบหมายให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นผู้มีอำนาจสอบสวนตามวรรคหนึ่ง และการสอบสวนปากคำผู้ถูกกระทำตามวรรคสามและวรรคสี่ ให้เป็นไปตามที่กำหนดใน**ประกาศ**กฎกระทรวง”

๗.๗ การกำหนดมาตรการหรือวิธีการใด ๆ เพื่อบรรเทาทุกข์ให้แก่บุคคลผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงเป็นการชั่วคราวในชั้นสอบสวน (ร่างมาตรา ๑๐)

มาตรา ๑๐ ในระหว่างการดำเนินการตามมาตรา ๘ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งมีฐานะไม่ต่ำกว่าพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ ที่ได้รับมอบหมายจากรัฐมนตรีมีอำนาจกำหนดมาตรการหรือวิธีการใด ๆ เพื่อบรรเทาทุกข์ให้แก่บุคคลผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงเป็นการชั่วคราวในชั้นสอบสวน ไม่ว่าจะมียุทธศาสตร์ขอจากบุคคลดังกล่าวหรือไม่ โดยให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจกำหนดมาตรการหรือวิธีการชั่วคราว และออกคำสั่งใด ๆ ได้เท่าที่จำเป็นและพอสมควรแก่กรณี ซึ่งรวมถึงการให้ผู้กระทำความรุนแรงชดใช้เงินช่วยเหลือบรรเทาทุกข์เบื้องต้น การห้ามผู้กระทำความรุนแรงเข้าไปในที่พำนักของครอบครัว ห้ามเข้าใกล้ตัวบุคคลใดในครอบครัว หรือการดูแลบุตร

ถ้าเหตุการณ์หรือพฤติการณ์เกี่ยวกับผู้กระทำความรุนแรงหรือผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงได้เปลี่ยนแปลงไป เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่เห็นสมควร พนักงานเจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่งอาจแก้ไขเพิ่มเติม หรือเพิกถอนมาตรการหรือวิธีการชั่วคราวตามวรรคหนึ่งเสียก็ได้ หรือจะกำหนดเงื่อนไขใด ๆ เพิ่มเติมอีกก็ได้

ผู้มีส่วนได้เสียเกี่ยวกับคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา นี้ สามารถอุทธรณ์ต่อศาลเป็นหนังสือภายในสามสิบวันนับแต่ทราบคำสั่ง และคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลดังกล่าวให้เป็นที่สุด

ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรการหรือวิธีการที่พนักงานเจ้าหน้าที่กำหนดในมาตรา นี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

๗.๘ การกำหนดมาตรการหรือวิธีการใด ๆ เพื่อบรรเทาทุกข์ให้แก่บุคคลผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงเป็นการชั่วคราวในชั้นพิจารณาคดีของศาล (ร่างมาตรา ๑๑)

มาตรา ๑๑ ในกรณีที่ศาลเห็นสมควรกำหนดมาตรการหรือวิธีการใด ๆ เพื่อบรรเทาทุกข์ให้แก่บุคคลผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงเป็นการชั่วคราวในชั้นพิจารณาคดีของศาล ไม่ว่าจะมียุทธศาสตร์ขอจากบุคคลดังกล่าวหรือไม่ ให้ศาลมีอำนาจกำหนดมาตรการหรือวิธีการชั่วคราวนั้น และออกคำสั่งใด ๆ ได้เท่าที่จำเป็นและพอสมควรแก่กรณี ซึ่งรวมถึงการให้ผู้กระทำความรุนแรงชดใช้เงินช่วยเหลือบรรเทาทุกข์เบื้องต้น การห้ามผู้กระทำความรุนแรงเข้าไปในที่พำนักของครอบครัว ห้ามเข้าใกล้ตัวบุคคลใดในครอบครัว หรือการดูแลบุตร

ถ้าเหตุการณ์หรือพฤติการณ์เกี่ยวกับผู้กระทำความรุนแรงหรือผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงได้เปลี่ยนแปลงไป เมื่อศาลเห็นสมควร ศาลอาจแก้ไขเพิ่มเติม หรือเพิกถอนมาตรการหรือวิธีการชั่วคราวตามวรรคหนึ่งเสียก็ได้ หรือจะกำหนดเงื่อนไขใด ๆ เพิ่มเติมอีกก็ได้

ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรการหรือวิธีการที่ศาลกำหนดตามมาตรา นี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

๗.๙ กำหนดให้หลักเกณฑ์และวิธีการและระบบสนับสนุนการกำหนดมาตรการคุ้มครองชั่วคราวให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง (ร่างมาตรา ๑๒)

มาตรา ๑๒ หลักเกณฑ์และวิธีการและระบบสนับสนุนการกำหนดมาตรการคุ้มครองชั่วคราวตามมาตรา ๑๐ และมาตรา ๑๑ ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

๗.๑๐ กำหนดให้นำบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัวมาใช้บังคับโดยอนุโลมในกรณีที่พระราชบัญญัตินี้มีได้บัญญัติเกี่ยวกับวิธีพิจารณาและการรับฟังพยานหลักฐานเป็นการเฉพาะ (ร่างมาตรา ๑๓)

มาตรา ๑๓ วิธีการพิจารณาและการยื่นการรับฟังพยานหลักฐานข้อใด หากพระราชบัญญัตินี้มิได้บัญญัติโดยเฉพาะให้นำบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัว และวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว มาใช้บังคับโดยอนุโลม

๗.๑๑ ข้อควรคำนึงที่ศาลจะต้องนำมาพิจารณาประกอบการเปรียบเทียบให้คู่ความได้ยอมความกันในข้อพิพาทเกี่ยวกับคดีความรุนแรงในครอบครัว (ร่างมาตรา ๑๔)

มาตรา ๑๔ การพิจารณาพิพากษาคดีความรุนแรงในครอบครัวนั้น ไม่ว่าจะการพิจารณาคดีจะได้ดำเนินไปแล้วเพียงใด ให้ศาลพยายามเปรียบเทียบให้คู่ความได้ยอมความกันในข้อพิพาทโดยคำนึงถึงความสงบสุขและการอยู่ร่วมกันในครอบครัว เพื่อการนี้ให้ศาลคำนึงหลักการดังต่อไปนี้เพื่อประกอบดุลพินิจด้วย คือ

(๑) การคุ้มครองสิทธิของผู้ที่ถูกกระทำด้วยความรุนแรง^๗

(๒) การสงวนและคุ้มครองสถานภาพของการสมรสในฐานะที่เป็นศูนย์รวมของชายและหญิงที่สมัครใจเข้ามาอยู่กินด้วยกันฉันสามีภริยา หากไม่อาจรักษาสถานภาพของการสมรสได้ก็ให้การหย่าเป็นไปด้วยความเป็นธรรมและเสียหายน้อยที่สุด โดยคำนึงถึงสวัสดิภาพและอนาคตของบุตรเป็นสำคัญ

(๓) การคุ้มครองและช่วยเหลือครอบครัว โดยเฉพาะอย่างยิ่งในขณะที่ครอบครัวนั้นต้องรับผิดชอบในการดูแลให้การศึกษาแก่สมาชิกในครอบครัวที่เป็นผู้เยาว์

(๔) มาตรการต่าง ๆ เพื่อช่วยเหลือสามีภริยาและสมาชิกในครอบครัวให้ปรองดองกันและปรับปรุงความสัมพันธ์ระหว่างกันเอง และกับบุตร

^๗ หมายเหตุ : มาตรา ๑๔ (๑) ข้อความที่ถูกต้องควรเป็นดังนี้

“(๑) การคุ้มครองสิทธิของผู้ที่ถูกกระทำด้วยความรุนแรง”

๗.๑๒ เพื่อประโยชน์ในการหาทางให้ได้ยอมความกันในคดีการกระทำความรุนแรงในครอบครัว พนักงานเจ้าหน้าที่หรือศาลอาจตั้งผู้ไกล่เกลี่ยเพื่อให้คำปรึกษาหรือช่วยเหลือในการไกล่เกลี่ยให้คู่ความได้ยอมความกัน (ร่างมาตรา ๑๕)

มาตรา ๑๕ เพื่อประโยชน์ในการหาทางให้ได้ยอมความกันในคดีการกระทำความรุนแรงในครอบครัว พนักงานเจ้าหน้าที่หรือศาลอาจตั้งผู้ไกล่เกลี่ย ประกอบด้วยบุคคลหรือคณะบุคคลซึ่งบิดามารดา ผู้ปกครอง ญาติของคู่ความ หรือบุคคลที่พนักงานเจ้าหน้าที่หรือศาลเห็นสมควร เพื่อให้คำปรึกษา หรือช่วยเหลือในไกล่เกลี่ย ให้คู่ความได้ยอมความกัน หรืออาจมอบหมายให้นักสังคมสงเคราะห์ หน่วยงานสังคมสงเคราะห์ หรือบุคคลใดช่วยเหลือไกล่เกลี่ยให้คู่ความได้ยอมความกันก็ได้

เมื่อผู้ที่ได้รับมอบหมายตามวรรคหนึ่งได้ดำเนินการไกล่เกลี่ยตามคำสั่งพนักงานเจ้าหน้าที่หรือศาลแล้ว ให้รายงานผลการในไกล่เกลี่ยประนีประนอมต่อพนักงานเจ้าหน้าที่หรือศาลแล้วแต่กรณีด้วย ในกรณีที่การไกล่เกลี่ยเป็นผลสำเร็จ บุคคลดังกล่าวจะจัดให้มีการทำสัญญาประนีประนอมยอมความขึ้น หรือจะขอให้เรียกคู่ความมาทำสัญญายอมความกันต่อหน้าพนักงานเจ้าหน้าที่หรือศาลก็ได้

เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่หรือศาลเห็นว่าสัญญายอมความนั้นไม่ฝ่าฝืนต่อกฎหมาย ให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือศาลดำเนินการให้เป็นไปตามสัญญายอมความกัน

๗.๑๓ ให้กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จัดทำรายงานประจำปีแสดงจำนวนคดีความรุนแรงในครอบครัว จำนวนการละเมิดคำสั่งคุ้มครองชั่วคราวของศาลเพื่อรายงานต่อคณะรัฐมนตรีและรัฐสภาปีละครั้ง (ร่างมาตรา ๑๖)

มาตรา ๑๖ ให้กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จัดทำรายงานประจำปีแสดงจำนวนคดีความรุนแรงในครอบครัว จำนวนการละเมิดคำสั่งคุ้มครองชั่วคราวของศาลเพื่อรายงานต่อคณะรัฐมนตรีและรัฐสภาปีละครั้ง

หมายเหตุ : มาตรา ๑๕ บรรทัดที่ ๔ ข้อความที่ถูกต้องควรเป็นดังนี้

คำปรึกษา หรือช่วยเหลือในไกล่เกลี่ยให้คู่ความได้ยอมความกัน หรืออาจมอบหมายให้นักสังคม

ส่วนที่ ๒

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

ร่างพระราชบัญญัติขจัดความรุนแรงในครอบครัว

พ.ศ.

Legislative Institutional Repository of Thailand

สถานการณ์ความรุนแรงในครอบครัว

ในประเทศไทย

สถานการณ์ปัญหาความรุนแรงในครอบครัวในประเทศไทย

ความรุนแรงที่เกิดขึ้นกับเด็กและสตรีนั้น มีทุกรูปแบบทั้งทางร่างกาย จิตใจ และทางเพศ สามารถเกิดขึ้นได้ทั้งในบ้าน โรงเรียน ที่ทำงาน และที่สาธารณะ หรือแม้กระทั่งสถานที่ที่ควรจะถูกคุ้มครองปกป้องให้พ้นภัยได้ เช่น สถานที่ราชการ สถานีตำรวจ เป็นต้น

ถึงแม้ว่าปัญหาความรุนแรงจะเกิดขึ้นได้ในหลากหลายสถานการณ์ ความรุนแรงที่เกิดขึ้นในครอบครัวในบ้านของเหยื่อกลับเกิดขึ้นมากที่สุด จนกล่าวได้ว่า

“สตรีและเด็กอยู่ในอันตรายมากที่สุดภายในบ้านของตัวเองที่ควรจะเป็นที่ที่ปลอดภัยมากที่สุด” สตรีและเด็กจำนวนมาก “บ้าน”

คือสถานที่ที่พวกเขาต้องเผชิญการกระทำรุนแรงหลากหลาย

รูปแบบโดยคนที่ใกล้ชิดกับพวกเขามากที่สุด เป็นที่ที่ไม่มีใครยอมรับฟังความเห็น ไม่มีการตัดสินใจ และไม่มีการป้องกันตนเองจากการทำร้ายซ้ำแล้วซ้ำอีกได้ สิทธิมนุษยชนและสิทธิในชีวิตของตนเองถูกพรากไปจากเหยื่อความรุนแรงในครอบครัวภายในบ้านของพวกเขาตนเอง

บ้าน/บริเวณบ้านเป็นสถานที่เกิดเหตุบาดเจ็บจากการถูกทำร้ายสูงสุด

ปัญหาความรุนแรงไม่ว่าจะเกิดขึ้นที่ใดถือเป็นปัญหาที่สำคัญและเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาเด็กและสตรี เป็นปัญหาที่ฝังรากลึกอยู่ในครอบครัวและพบว่ามีมากขึ้นในช่วงที่สังคมได้รับผลกระทบจากภาวะวิกฤตที่ทำให้คนเกิดความเครียด

ขณะเดียวกันสังคมส่วนรวมก็ยังขาดความเข้าใจและตระหนักถึงปัญหาเป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำ ความรุนแรงไม่ได้รับความช่วยเหลือ

ความรุนแรงคืออะไร?

การกระทำใด ๆ ที่เป็นการละเมิดสิทธิส่วนบุคคล ทั้งทางกาย วาจา จิตใจ และทางเพศ โดยการบังคับขู่เข็ญ ทำร้าย ทบตี คุกคาม จำกัด กีดกันเสรีภาพ ทั้งในที่สาธารณะและในการดำเนินชีวิตส่วนตัวซึ่งเป็นผลหรืออาจจะเป็นผลให้เกิดความทุกข์ทรมาน ทั้งทางร่างกายและจิตใจแก่ผู้ถูกกระทำ”

สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

สถานการณ์ความรุนแรงในครอบครัว

ในประเทศไทย

รัฐธรรมนูญไทยกับการต่อต้านความรุนแรง

- ; ม. 30 บุคคล ย่อมเสมอกันในกฎหมาย และได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน
- ; ม. 53 เด็ก เยาวชน และบุคคลในครอบครัว มีสิทธิได้รับความคุ้มครองโดยรัฐจากการใช้ความรุนแรงและการปฏิบัติอันไม่เป็นธรรม

สาเหตุของการกระทำรุนแรง

- ค่านิยมเรื่องบทบาททางเพศ ที่ฝังรากลึกมายาวนานในสังคมไทย ทำให้บทบาทของสตรีและเด็ก โดยเฉพาะเด็กผู้หญิงในบ้านมีคุณค่าน้อยกว่าชาย ค่านิยมและประเพณีทำให้สตรีและเด็กถูกทำร้ายและต้องอดทนอยู่ในสถานการณ์นั้น
- เจตคติทางสังคม ที่มองว่าผู้หญิงและเด็กเป็นผู้สร้างเงื่อนไขให้เกิดความรุนแรง และให้ความสำคัญต่อเพศชายในฐานะผู้นำ ทำให้เกิดแนวคิดที่ว่าผู้ชายมีอำนาจเหนือผู้หญิง
- ความเชื่อผิด ๆ ที่ว่า "ความรุนแรงในครอบครัวเป็นเรื่องส่วนตัว คนภายนอกไม่ควรยุ่งเกี่ยว" และ "ความรุนแรงทางเพศเกิดขึ้นเพราะผู้หญิงเป็นฝ่ายยั่วยุ" รวมทั้งผู้ถูกกระทำรุนแรงเองก็ไม่ต้องการเปิดเผยให้คนภายนอกรับรู้เนื่องจากอับอาย
- เมื่อเกิดความรุนแรงขึ้นผู้ถูกกระทำส่วนใหญ่ปฏิเสธที่จะใช้สิทธิทางกฎหมาย เพื่อปกป้องตนเองและลงโทษผู้กระทำผิด เนื่องจากเกรงการเข้าร่วมในกระบวนการขึ้นศาล รวมทั้งผู้ถูกกระทำรุนแรงมักต้องพึ่งพาผู้กระทำผิดไม่ต้องการให้ถูกจำคุก

ผลกระทบจากปัญหาความรุนแรงต่อเด็กและสตรี

ผลกระทบต่อครอบครัว

- ① ครอบครัวไม่สามารถทำหน้าที่ครอบครัวได้ เพราะความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัวถูกทำลาย
- ① การหย่าร้างมีมากขึ้น ส่งผลกระทบต่อสถานภาพของลูก
- ① เด็กที่อยู่ในครอบครัวที่มีการใช้ความรุนแรงจะได้รับผลกระทบทางร่างกาย หรือจิตใจ และอาจกลายเป็นผู้ใช้ความรุนแรงต่อผู้อื่นต่อไปเป็นวงจร

สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

สถานการณ์ความรุนแรงในครอบครัว

ในประเทศไทย

ผลกระทบต่อชุมชนและสังคม

- ① สังคมไทยกลายเป็นสังคมที่ไม่ปลอดภัย โดยเฉพาะกับเด็กและสตรี
- ① รัฐบาลจำเป็นต้องจัดสรรงบประมาณจำนวนมากเพื่อจัดหาบริการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ถูกกระทำรุนแรง ไม่นับรวมถึงค่าใช้จ่ายที่ต้องใช้ในการรักษาพยาบาล
- ① เศรษฐกิจโดยรวมได้รับผลกระทบเนื่องจากพนักงานหรือลูกจ้างในหน่วยงานไม่สามารถทำงานได้อย่างเต็มที่ อันมีผลมาจากบาดแผลทางร่างกายหรือจิตใจ

ข้อมูลสถิติความรุนแรงในครอบครัวในประเทศไทย

▶ สำนักพัฒนาระบบบริการสุขภาพ

กระทรวงสาธารณสุข รวบรวมข้อมูลจากศูนย์พึ่งได้ 72 แห่ง ทั่วประเทศ พบว่าระหว่างเดือนตุลาคม 2546 - กันยายน 2547) มีผู้มาขอรับบริการทั้งสิ้น 6,951 ราย

พบว่าในจำนวนนี้ผู้ที่กระทำรุนแรงเป็นสามีถึง 1,144 ราย เป็นสมาชิกในครอบครัว 567 ราย และเป็นเพื่อนผู้ใกล้ชิด 1,444 ราย โดยมีประเภทของการกระทำรุนแรง ดังนี้

- ทางด้านร่างกาย (เด็ก 659 ราย, ผู้ใหญ่ 2,336 ราย)
- ทางด้านจิตใจ (เด็ก 245 ราย, ผู้ใหญ่ 265 ราย)
- ทางเพศ (เด็ก 2,151 ราย, ผู้ใหญ่ 1,078 ราย)
- ทางสังคม (ถูกทอดทิ้ง) (เด็ก 87 ราย, ผู้ใหญ่ 45 ราย)

90% ของเหตุการณ์ความรุนแรงที่เกิดขึ้น มีเด็กร่วมรับรู้เหตุการณ์นั้น ภายในบริเวณเดียวกัน หรือบริเวณใกล้เคียง

สถานการณ์ความรุนแรงในครอบครัว

ในประเทศไทย

- ▶ กรุงเทพมหานคร เก็บข้อมูลจากโรงพยาบาลในสังกัด 8 แห่งที่มีศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็กและสตรี ระหว่างเดือนตุลาคม 2546 – มีนาคม 2547 รายงานว่าในจำนวนผู้ที่ถูกกระทำรุนแรง 1,070 ราย พบว่า

ลักษณะการกระทำรุนแรง

- การทำร้ายร่างกาย 797 ราย (สามีเป็นผู้กระทำ 253 ราย, บิดาเป็นผู้ทำร้าย 11 ราย ฯลฯ)
- ช่มชู้ 102 ราย (บิดาเป็นผู้ช่มชู้ 4 ราย, เพื่อน 38 ราย, คนรู้จัก 25 ราย ฯลฯ)
- ถูกอนาจาร 18 ราย (บิดาเป็นผู้กระทำ 1 ราย, คนรู้จักกระทำ 7 ราย ฯลฯ)
- ทอดทิ้ง 153 ราย

- ▶ สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว

ได้วิเคราะห์ข้อมูลจากหนังสือพิมพ์ 6 ฉบับ คือ ไทยรัฐ เดลินิวส์ ข่าวสด คมชัดลึก มติชน และสยามรัฐ (มกราคม – 26 ตุลาคม 2547) พบเหตุการณ์ ความรุนแรงในครอบครัวรวม 63 กรณี มีผู้ถูกกระทำทั้งสิ้น 67 คน และผู้กระทำผิดจำนวน 94 คน ดังนี้

ลักษณะการกระทำรุนแรง

- ถูกช่มชู้ รุมโทรม ทำอนาจาร 25 ราย (ร้อยละ 37.31)
- ถูกทอดทิ้ง 30 ราย (ร้อยละ 44.78)
- ถูกทำร้ายร่างกาย/ทารุณ 9 ราย (ร้อยละ 13.43)
- ถูกกักขัง/ หน่วงเหนี่ยว 3 ราย (ร้อยละ 4.48)

ความสัมพันธ์ระหว่างผู้กระทำและผู้ถูกกระทำ

- พ่อช่มชู้ลูกตนเอง ร้อยละ 84.00
- พ่อทำร้ายลูก ร้อยละ 44.44
- ทารกถูกทอดทิ้ง ร้อยละ 44.78

สถานการณ์ความรุนแรงในครอบครัว

ในประเทศไทย

▶ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ รายงานสถิติอาญา: กรณีข่มขืนกระทำชำเรา ดังนี้

พ.ศ.	จำนวน (ราย)
2541	3,516
2542	4,000
2543	4,020
2544	3,844
2545	4,435
2546	4,811
2547	5,041

ที่มา: สำนักงานตำรวจแห่งชาติ <http://www.police.go.th/>

นโยบายของรัฐต่อปัญหาความรุนแรง

รัฐบาลชุดปัจจุบัน ภายใต้การนำของ พ.ต.ท. ดร. ทักษิณ ชินวัตร มีนโยบายและการดำเนินการเพื่อยุติปัญหาความรุนแรงในครอบครัวอย่างชัดเจน ผ่านการดำเนินงานของสำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ โดยสำนักงานฯ ทำหน้าที่เป็นหน่วยงานกลางประสานความร่วมมือระหว่างกระทรวงและองค์กรเอกชนที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการยุติปัญหาความรุนแรง โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาความรุนแรงในครอบครัว ปัจจุบันมีมาตรการและการดำเนินงาน ดังนี้

สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

Legislative Institutional Repository of Thailand

สถานการณ์ความรุนแรงในครอบครัว

ในประเทศไทย

นโยบายและแผนขจัดความรุนแรงต่อเด็กและสตรี

ในวันที่ 16 พฤษภาคม 2543 คณะรัฐมนตรีได้ให้ความเห็นชอบกับนโยบายและแผนขจัดความรุนแรงต่อเด็กและสตรี ซึ่งเสนอโดยคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานสตรีแห่งชาติ และยกร่างโดยคณะทำงานซึ่งประกอบด้วยผู้แทนจากหน่วยงานภาครัฐ เอกชน และนักวิชาการ ทั้งนี้ นโยบายและแผนดังกล่าวมีลักษณะเป็นแนวทางในการดำเนินงานด้านต่างๆ เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาจัดทำกิจกรรม/โครงการตามภารกิจของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

ร่าง-พระราชบัญญัติป้องกันและแก้ไขการใช้ความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. ...

-ร่าง-พระราชบัญญัติป้องกันและแก้ไขการใช้ความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. ... ได้รับการอนุมัติจากคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 12 กรกฎาคม 2548 เนื่องจากการแก้ไขการใช้ความรุนแรงในครอบครัวเป็นเรื่องละเอียดอ่อนซับซ้อน เกี่ยวพันกับบุคคลใกล้ชิด มีลักษณะพิเศษแตกต่างจากการทำร้ายร่างกายระหว่างบุคคลโดยทั่วไป การใช้มาตรการทางอาญาตามประมวลกฎหมายอาญามาบังคับกับการกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว ยังไม่เหมาะสม เนื่องจากมีความประสงค์ในการลงโทษผู้กระทำผิดมากกว่าที่จะแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดหรือปกป้องคุ้มครองผู้ที่ถูกกระทำรุนแรง ดังนั้น การมีกฎหมายป้องกันและแก้ไขการใช้ความรุนแรงในครอบครัวจึงมีความเหมาะสมกว่ากระบวนการทางอาญา เพราะสามารถกำหนดรูปแบบวิธีการ และขั้นตอนที่มีลักษณะแตกต่างกว่าการดำเนินคดีอาญาโดยทั่วไป เพื่อคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรง ทั้งให้ผู้กระทำผิดมีโอกาสกลับตัวและยับยั้งการกระทำผิดซ้ำ รวมทั้งจะรักษาความสัมพันธ์อันดีในครอบครัวไว้ได้ ประกอบกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 53 มีบทบัญญัติให้เด็ก เยาวชน และบุคคลในครอบครัว มีสิทธิได้รับความคุ้มครองโดยรัฐจากการใช้ความรุนแรงและการปฏิบัติอันไม่เป็นธรรม ดังนั้น ร่างกฎหมายดังกล่าวจึงเป็นมาตรการที่สำคัญประการหนึ่งในการช่วยเหลือผู้ถูกกระทำรุนแรง รวมถึงสมาชิกในครอบครัวที่มีการใช้ความรุนแรงด้วย

ศูนย์บริการช่วยเหลือเด็กและสตรีในภาวะวิกฤตจากความรุนแรง (OSCC)

ศูนย์บริการช่วยเหลือเด็กและสตรีในภาวะวิกฤตจากความรุนแรง (One Stop Crisis Center: OSCC) เป็นศูนย์ที่จัดตั้งขึ้นในโรงพยาบาล ทำหน้าที่รับเด็กและสตรีที่ถูกกระทำรุนแรง ซึ่งส่วนหนึ่งเป็นคนไข้ที่เข้ามารับการรักษาพยาบาล และส่วนหนึ่งเป็นผู้ถูกกระทำรุนแรงที่ได้รับการช่วยเหลือจากหน่วยงานอื่น เช่น

สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

สถานการณ์ความรุนแรงในครอบครัว

ในประเทศไทย

สถานีตำรวจ โรงเรียน แล้วส่งต่อมาที่โรงพยาบาล แพทย์/พยาบาล ทำหน้าที่ตรวจผู้ป่วยจะทำหน้าที่คัดกรอง เมื่อทราบหรือสงสัยว่าเป็นผู้ถูกกระทำรุนแรง จะส่งตัวให้แก่ศูนย์ฯ รับผิดชอบ

คณะรัฐมนตรีในคราวประชุมเมื่อวันที่ 29 มิถุนายน 2542 มีมติให้มีการจัดตั้งศูนย์บริการช่วยเหลือเด็กและสตรีในภาวะวิกฤตจากความรุนแรงขึ้นในโรงพยาบาลจังหวัดทุกจังหวัด

ศูนย์ OSCC จะมีทีมสหวิชาชีพที่ดำเนินการให้ความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านการจัดหาที่พักชั่วคราว การช่วยเหลือทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการดำเนินคดีทางกฎหมาย เป็นต้น ถือได้ว่าเป็นการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ถูกกระทำรุนแรงอย่างครบวงจร (One Stop Service) ปัจจุบันมีศูนย์ OSCC ทั้งหมดในโรงพยาบาลประจำจังหวัดในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขและสังกัดกรุงเทพมหานครรวม 104 ศูนย์ สามารถให้บริการแก่ประชาชนทั่วประเทศ

โครงการริบบิ้นสีขาว

ความเป็นมา

การรณรงค์ติดริบบิ้นสีขาวเพื่อยุติความรุนแรงต่อสตรี ได้ริเริ่มจัดทำขึ้นในประเทศแคนาดา ในปี ค.ศ. 1991 (พ.ศ. 2534) โดยกลุ่มผู้ชายอาสาสมัครจำนวน ประมาณ 1,000,000 คน ที่มองเห็นถึงความสำคัญของปัญหาความรุนแรงต่อสตรีและต้องการยุติปัญหาดังกล่าว ได้เรียกร้องให้ผู้ชายทั่วโลกร่วมรับผิดชอบต่อปัญหาความรุนแรงต่อสตรี และแสดงตนว่าจะไม่เป็นผู้กระทำรุนแรงต่อสตรี โดยการติดสัญลักษณ์ริบบิ้นสีขาวที่ปกเสื้อ เป็นเวลา 1 สัปดาห์ เริ่มจากวันที่ 25 พฤศจิกายน ซึ่งเป็นวันจัดความรุนแรงต่อสตรีสากล ต่อมาองค์การสหประชาชาติได้นำมาเป็นสัญลักษณ์สากลเพื่อร่วมกันรณรงค์ทั่วโลก

**ไม่ยอมรับ ไม่นิ่งเฉย
ไม่กระทำรุนแรงต่อเด็กและสตรี**

สถานการณ์ความรุนแรงในครอบครัว

ในประเทศไทย

ความหมาย

White Ribbon คือสัญลักษณ์ริบบิ้นสีขาว เป็นสัญลักษณ์ที่ผู้ชายติดเพื่อแสดงถึงการร่วมกันต่อต้านการใช้ความรุนแรงต่อสตรี โดยยอมรับว่าจะไม่ทำร้าย หรือนิ่งเฉยต่อการใช้ความรุนแรงต่อสตรีในทุกรูปแบบ ปัญหาความรุนแรงไม่ได้มีเฉพาะการทำร้ายทางร่างกายเท่านั้น ยังพบว่ามีรูปแบบการใช้ความรุนแรงอีกหลายรูปแบบ เช่น การใช้ความรุนแรงต่อจิตใจ อารมณ์ การทำความรุนแรงทางวาจา ความรุนแรงในที่ทำงาน และความรุนแรงที่แสดงออกทางพฤติกรรมอื่น ๆ ซึ่งความรุนแรงเหล่านี้มักไม่ค่อยมีการพูดถึงกัน จึงทำให้ปัญหาความรุนแรงยังคงสะสมอยู่ตลอดเวลา

การรณรงค์ติดริบบิ้นสีขาวเป็นการรณรงค์สำหรับผู้ชายโดยเฉพาะ เพื่อให้ผู้ชายทุกคนได้ปรับเปลี่ยนเจตคติและมีส่วนร่วมในการยุติปัญหาความรุนแรงต่อสตรี โดยเห็นว่าความรุนแรงต่อสตรีเป็นปัญหาที่สำคัญสมควรได้รับการแก้ไข เนื่องจากความรุนแรงที่เกิดขึ้นมีผลกระทบต่อผู้หญิงเพียงฝ่ายเดียว แต่มีผลกระทบต่อเด็ก เยาวชน ครอบครัว สังคม ชุมชน จำเป็นที่ทุกฝ่ายต้องร่วมมือแก้ไขอย่างจริงจัง

หน่วยงานที่ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ถูกกระทำความรุนแรง

- ① บริการให้คำปรึกษา แนะนำ การแก้ไขปัญหาให้ความช่วยเหลือ
กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
ศูนย์ประชาบดี
โทร. ฟรี 1300
เปิดบริการทุกวัน ตลอด 24 ชั่วโมง
- ① มูลนิธิศูนย์ฮอทไลน์
โทร.ฟรี 0 2277 8811, 0 2277 7699 หรือ โทร. 0 2276 2950 -1
โทรสาร 0 2691 4057
จันทร์-ศุกร์ 08.30-22.00 น. เสาร์-อาทิตย์ 09.00-18.00 น.
(มีศูนย์ที่เชียงใหม่ ขอนแก่น)
- ① สมาคมส่งเสริมสถานภาพสตรี
บ้านพักฉุกเฉิน 1
โทร. 0 2241 5116, 0 2241 4171 โทรสาร 0 2241 4170
บ้านพักฉุกเฉิน 2-3
โทร. 0 2929 2222 โทรสาร 0 2929 2300
เปิดบริการทุกวัน ตลอด 24 ชั่วโมง

สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

ความรุนแรงในครอบครัว: สิ่งที่สังคมต้องเรียนรู้เรื่องครอบครัวศึกษา

การปรากฏเป็นข่าวในหน้าหนังสือพิมพ์ “ฆ่าเมียพันคุก สั่งรอลงอาญา
 ซี ดร.พิพัฒน์ ทำเพราะโทสะ (หนังสือพิมพ์คมชัดลึก ฉบับที่ 278 วันเสาร์ที่ 20 กรกฎาคม
 2545) และ ดร.ฆ่าเมีย ให้ออกลองอาญา 3 ปี สอนเด็กอีก 50 ชม.” (หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับที่
 16251 วันเสาร์ที่ 20 กรกฎาคม 2545) สร้างความแปลกใจให้กับผู้อ่านและผู้ติดตามข่าวนี้มาก
 ที่ศาลพิเคราะห์แล้วเห็นว่า เรื่องทะเลาะวิวาทระหว่างสามีภรรยา มีสาเหตุมาจากความรู้สึก
 ส่วนตัวของจำเลยเอง กระทำความผิดเพราะอารมณ์โทสะที่เกิดขึ้นชั่วขณะทำร้ายภรรยา
 บาดเจ็บตามร่างกายหลายแห่งจนเสียชีวิต อย่างไรก็ตาม คงจะต้องติดตามผลจากการตัดสิน
 ของศาลต่อไป

กรณีเช่นนี้เกิดขึ้นได้ในทุกสังคม Murray A. Straus (1977) ได้ศึกษา
 ต่างวัฒนธรรมเรื่องการทะเลาะวิวาทระหว่างสามีภรรยา พบสาเหตุที่เป็นปัจจัยรุนแรงนำไปสู่
 การทะเลาะวิวาท 4 ประการ คือ

1. การบ่มเพาะความอึดอัดไม่พอใจระหว่างสามีภรรยาเป็นเวลานาน
2. กิจกรรมของครอบครัว และความสนใจของสามีภรรยาที่แตกต่างกัน กล่าวคือ
 เวลาของสามีและภรรยาจะไม่ตรงกันในการกระทำกิจกรรมของครอบครัว
3. เวลาของสามีและภรรยาไม่มุ่งไปสู่การทำงานเฉพาะกิจของตนเองขาด
 ความเอาใจใส่ต่อกัน
4. ความไม่เสมอภาคระหว่างเพศ โดยเฉพาะความสัมพันธ์ภายใน
 ครอบครัวที่สามีจะแสดงบทบาทผู้มีอำนาจเหนือต้องการให้ภรรยาสมยอมในทุกเรื่อง
 และทำให้ภรรยาต้องอยู่ในภาวะพึ่งพาสามี โดยเห็นว่าการหย่าร้างจะนำผลร้ายมาสู่ลูก ๆ

แนวคิดความสัมพันธ์ของครอบครัวเรื่องอำนาจและการแบ่งช่วงชั้น
 ทางอำนาจ แสดงให้เห็นถึงการใช้อำนาจของผู้ที่มีสถานภาพที่เหนือกว่าสามารถทำการควบคุม
 และสร้างอิทธิพลภายใต้ระบบความสัมพันธ์ในครอบครัว เมื่อนำหลักแนวคิดระบบอาวุโส
 มาพิจารณาถึงความสัมพันธ์ในระหว่างบทบาทหญิงและชาย จะพบว่าสถาบันต่างๆ
 ทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และศาสนา ได้สนับสนุนแนวคิดดังกล่าวว่าระบบอาวุโส ทำให้
 ผู้ชายมีบทบาทที่เหนือกว่าผู้หญิงระหว่างช่วงชีวิตสมรสในทุกด้าน สิ่งเหล่านี้ปรากฏให้เห็นต่อ
 สังคมว่าผู้ชายสามารถมีอำนาจเหนือกว่าทางด้านอาชีพการงาน ด้านการเมืองและศาสนา ผู้หญิง
 เป็นเพศที่แสดงถึงผู้มีอำนาจที่น้อยกว่า ได้รับผลประโยชน์ต่างๆ ที่น้อยกว่า มีโลกของตนเอง
 ภายในบ้านและการเลี้ยงลูก

*

ที่มา: รองศาสตราจารย์ ดร.มาฆะ ขิตตะสังคะ บทความในเว็บไซด์ www.nu.ac.th/office/gentle/violence.htm
 สืบค้น ณ วันที่ 23 ก.พ. 2550.

การนำผลทางลบด้านชีวิตครอบครัวมาทำการศึกษาจะทำให้สังคมมีความเข้าใจภาวะวิกฤตที่เป็นปัญหาของครอบครัวสามารถที่จะทำการป้องกันแก้ไขเพื่อให้ครอบครัวมีความสันติสุข

ผลทางลบด้านชีวิตครอบครัว คือ ความรุนแรงในครอบครัว (Violence in the Family) สามารถจำแนกเป็น 2 ประเภท คือ

1. การทำร้าย ทบตีเมียตีภรรยา (Wife Battering)
2. การกระทำทารุณต่อเด็ก (Child Abuse)

การทำร้าย ทบตีเมียตีภรรยา (Wife Battering)

การทำร้าย ทบตีเมียตีภรรยา เกิดขึ้นได้ทุกชนชั้นในสังคม (Lenore E. Walker) สาเหตุเกิดจากความผิดปกติของสมาชิกครอบครัว (Steinmetz, 1977) ทำให้เกิดข้อขัดแย้งและการพิพาทในครอบครัว ถ้าปล่อยทิ้งให้เป็นความขัดแย้งที่เรื้อรังไม่ได้ขจัดแก้ไข ผลสุดท้ายจะเกิดภาวะที่ไม่สามารถควบคุมได้ นักวิชาการหลายท่านแสดงความคิดเห็นว่า ความรุนแรงในครอบครัวเกิดจากการใช้อำนาจอาวุโสระหว่างเพศ เช่น Goode (1971) และ O'Brien (1971) ได้เสนอว่า สามีที่ไม่ประสบความสำเร็จทางสังคมในหน้าที่การงาน มักจะแสดงความวิตกกังวล หงุดหงิดไปสู่ภรรยา Goode (1971) ได้สรุปว่า ความรุนแรงในครอบครัวเกิดขึ้นเมื่อสามีไม่สามารถมีสถานภาพทางสังคม ประสบความสำเร็จต่อการทำงานนอกบ้าน ไม่สามารถทำงานบรรลุวัตถุประสงค์เพื่อนำมาสนับสนุนการมีอำนาจในบ้าน

ประเด็นเหล่านี้ต้องทำการศึกษาต่อไปอีก โดยจะต้องนำปัจจัยอื่นมาทำการศึกษา เช่น กระบวนการขัดเกลาทางสังคม ปัจจัยทางจิตวิทยา ปัจจัยความกดดันทางสังคม เช่น ปัญหาการว่างงาน ปัญหาด้านการเงิน และปัญหาด้านสุขภาพ

การกระทำทารุณต่อเด็ก (Child Abuse)

การกระทำทารุณต่อเด็ก เกิดขึ้นได้หลายสถานการณ์ตั้งแต่เรื่องความขัดสนด้อยโอกาส ขาดแคลนความจำเป็นพื้นฐานของชีวิต ด้านอาหาร เสื้อผ้า ที่อยู่อาศัย ไปจนถึงเรื่องการขาดความรัก ความอบอุ่นในครอบครัว การกระทำทารุณทางร่างกาย ถูกกักขังหน่วงเหนี่ยว นำไปเร่ขาย ทอดทิ้งให้อดอยากหิวโหย ต้องเร่ร่อนและการฆาตกรรมเด็กตั้งแต่เป็นทารกอยู่ในครรภ์ การฆ่าทิ้งถ้าพบเป็นเพศหญิง และการทำแท้งจากการตั้งครรภ์ที่ไม่พึงประสงค์ บางประเทศที่อยู่ระหว่างการทำสงครามจะให้เด็กจับอาวุธ ทำหน้าที่เป็นทหาร และเด็กต้องตกเป็นเหยื่อจากการสู้รบตั้งแต่อายุระหว่าง 7 - 8 ขวบ การกระทำทารุณต่อเด็กที่นักวิชาการหลายท่านได้สรุปสาเหตุ เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคม สังคมเกิดภาวะไร้ระเบียบวินัย รวมทั้งการเกิดสภาพความเป็นเมือง (Urbanization) ทำให้สังคมละทิ้งคุณค่าทางวัฒนธรรม และการปฏิบัติหน้าที่ของครอบครัวล้มเหลว ทำให้เสี่ยงต่อการกระทำทารุณต่อเด็กยิ่งขึ้น

ความเข้าใจเกี่ยวกับครอบครัวศึกษา (Family Studies)

การทำความเข้าใจเกี่ยวกับครอบครัว หรือครอบครัวศึกษา ได้มีนักวิชาการใช้ทฤษฎีศึกษาหลายทฤษฎีโดยเฉพาะทฤษฎีโครงสร้างและหน้าที่ เช่น ศึกษาครอบครัวด้านการหย่าร้างและปัญหาต่างๆ ของครอบครัว ปัจจุบันนักวิชาการได้ใช้ทฤษฎีกระบวนการครอบครัว (Family process) เข้ามาศึกษาโดยเน้นพัฒนาการมนุษย์ในระบบนิเวศวิทยา (Bronfenbrenner, 1979) โดยเสนอว่า บุคคลและสุขภาพครอบครัวเป็นเรื่องที่สลับซับซ้อนที่ต้องทำการศึกษาในเชิงความรู้ลึกนึกคิด และสภาพแวดล้อม

ในที่นี้จะเสนอการศึกษาด้านสุขภาพครอบครัว และความบกพร่องต่อการปฏิบัติหน้าที่ของครอบครัว หมายถึง การศึกษาครอบครัวจะทำหน้าที่อย่างไรให้ดีที่สุดตามที่ครอบครัวมุ่งหวัง และความหมายของสุขภาพครอบครัว คือ ครอบครัวประสบความสำเร็จต่อการปฏิบัติหน้าที่และบรรลุเป้าหมายตามที่มุ่งหวังไว้

ครอบครัวที่มีสุขภาพที่ดีจะต้องประกอบด้วยคุณลักษณะสำคัญ 6 ประการ แต่ไม่ได้หมายความว่าครอบครัวสุขภาพดีจะต้องมีครบองค์ประกอบทั้ง 6 ประการ

1. ทำความตกลงแหล่งการใช้อำนาจภายในครอบครัว
2. กำหนดกติกาและทำการตัดสินใจในการใช้กติกาอย่างมั่นคง
3. แสดงพฤติกรรมเชิงแลกเปลี่ยนความเอื้ออาทรในการพิทักษ์คุ้มครองซึ่งกันและกันอย่างสม่ำเสมอ
4. ทำการเลี้ยงดูผู้เยาว์และเด็ก และรักษาสถานภาพชีวิตสมรสอย่างมีประสิทธิภาพและมั่นคง
5. ทำการกำหนดเป้าหมายของครอบครัวที่สมาชิกแต่ละคนมีส่วนร่วม
6. มีความยืดหยุ่นและการปรับตัวยอมรับพัฒนาการที่เกิดขึ้นอย่างปกติ และรวมถึงเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นอย่างไม่คาดคิด

ครอบครัวสุขภาพดีจะต้องรู้จักการสื่อสารด้วยการพูด และทำความเข้าใจกันอย่างเปิดเผย รู้จักยอมรับและเข้าใจแนวคิดของแต่ละฝ่ายด้วยการตกลง ยอมรับมากกว่าการขัดแย้ง รูปแบบลำดับขั้นตอนการดำเนินชีวิตการแต่งงาน (Stages of a Marriage) ที่จะนำเสนอต่อไปนี้เป็นส่วนหนึ่งของวัฏจักรชีวิตครอบครัวที่จะทำความเข้าใจถึงการผสมผสานความเป็นปัจเจกบุคคลในครอบครัว และการรับรู้ปฏิสัมพันธ์ต่อกันในช่วงชีวิตการแต่งงาน

ภาคผนวก

: ร่างพระราชบัญญัติจัดความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ.
(นางสาวกัญญา ศิลปอาชา สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

(๑)

(สำเนา)

เลขรับ ๑๘/๒๕๕๐ วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ถนนอุทองใน กทม. ๑๐๓๐๐

๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติขจัดความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ.

กราบเรียน ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวข้างต้น พร้อมด้วยบันทึกหลักการและเหตุผล

ด้วยข้าพเจ้าและสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ตามรายนามข้างท้าย รวมจำนวน ๕๐ คน ขอเสนอร่างพระราชบัญญัติขจัดความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. พร้อมด้วยบันทึกหลักการและเหตุผล มาเพื่อขอได้โปรดนำเสนอสภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณา ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๙ ต่อไปด้วย จักเป็นพระคุณยิ่ง

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(ลงชื่อ) กัญญา ศิลปอาชา (นางสาวกัญญา ศิลปอาชา)	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) วัลลภ ตังคณานูรักษ์ (นายวัลลภ ตังคณานูรักษ์)	ผู้เสนอ
(ลงชื่อ) พลอากาศโท วัลลภ มีสมศักดิ์ (วัลลภ มีสมศักดิ์)	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) นายสมบัติ เมทะนี (นายสมบัติ เมทะนี)	ผู้เสนอ
(ลงชื่อ) สุนันทา สมบุญธรรม (นางสุนันทา สมบุญธรรม)	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) มนัส โกศล (นายมนัส โกศล)	ผู้เสนอ
(ลงชื่อ) อนุสรณ์ แสงนันทกุล (นายอนุสรณ์ แสงนันทกุล)	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) ชลิต แก้วจินดา (นายชลิต แก้วจินดา)	ผู้เสนอ
(ลงชื่อ) มุกดา อินดีสาร (นางมุกดา อินดีสาร)	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) อภิชาติ จีระพันธุ์ (นายอภิชาติ จีระพันธุ์)	ผู้เสนอ

สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติผู้ร่วมเสนอร่างพระราชบัญญัติขจัดความรุนแรงในครอบครัว
พ.ศ. (ต่อ)

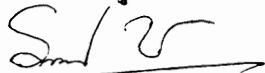
(ลงชื่อ) พูลศักดิ์ อยู่ประเสริฐ ผู้เสนอ (ลงชื่อ) ร้อยตำรวจเอก นิตินันท์ นวรัตน์ ผู้เสนอ (นายพูลศักดิ์ อยู่ประเสริฐ) (นิตินันท์ นวรัตน์)
(ลงชื่อ) บัญญัติ ทศนียะเวช ผู้เสนอ (ลงชื่อ) สุชาดา กิระนันท์ ผู้เสนอ (นางบัญญัติ ทศนียะเวช) (คุณหญิงสุชาดา กิระนันท์)
(ลงชื่อ) ชวนพิศ ฉายเหมือนวงษ์ ผู้เสนอ (ลงชื่อ) นันทกา สุประภาตะนันท์ ผู้เสนอ (นางชวนพิศ ฉายเหมือนวงษ์) (คุณหญิงนันทกา สุประภาตะนันท์)
(ลงชื่อ) เตือนใจ ดีเทศน์ ผู้เสนอ (ลงชื่อ) อรจิต สิงคาลวณิช ผู้เสนอ (นางเตือนใจ ดีเทศน์) (นางสาวอรจิต สิงคาลวณิช)
(ลงชื่อ) ชญา วัฒนศิริธรรม ผู้เสนอ (ลงชื่อ) สุรางค์ เปรมปรีดี ผู้เสนอ (คุณหญิงชญา วัฒนศิริธรรม) (นางสุรางค์ เปรมปรีดี)
(ลงชื่อ) ปรียา เกษมสันต์ ณ อยุธยา ผู้เสนอ (ลงชื่อ) ประภา เหวตระกุล ศรีนวลนัค ผู้เสนอ (ท่านผู้หญิงปรียา เกษมสันต์ ณ อยุธยา) (นางประภา เหวตระกุล ศรีนวลนัค)
(ลงชื่อ) ภัทริยา เบญจพลชัย ผู้เสนอ (ลงชื่อ) ประทุมพร วัชรเสถียร ผู้เสนอ (นางภัทริยา เบญจพลชัย) (นางประทุมพร วัชรเสถียร)
(ลงชื่อ) อума สุคนธมาน ผู้เสนอ (ลงชื่อ) กษมา วรวรรณ ณ อยุธยา ผู้เสนอ (นางอума สุคนธมาน) (คุณหญิงกษมา วรวรรณ ณ อยุธยา)
(ลงชื่อ) กำธร อุดมฤทธิ์จ ผู้เสนอ (ลงชื่อ) พิชัย วาศนาส่ง ผู้เสนอ (นายกำธร อุดมฤทธิ์จ) (นายพิชัย วาศนาส่ง)
(ลงชื่อ) สมบัติ ชำรงธัญวงศ์ ผู้เสนอ (ลงชื่อ) วรเดช อมรรวพิพัฒน์ ผู้เสนอ (นายกำธร อุดมฤทธิ์จ) (นายวรเดช อมรรวพิพัฒน์)
(ลงชื่อ) วิทย์ รายนานนท์ ผู้เสนอ (ลงชื่อ) พลเอก สมเจตน์ บุญถนอม ผู้เสนอ (นายวิทย์ รายนานนท์) (สมเจตน์ บุญถนอม)

(๓)

สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติผู้ร่วมเสนอร่างพระราชบัญญัติขจัดความรุนแรงในครอบครัว
พ.ศ. (ต่อ)

(ลงชื่อ)	วิษณุ เครืองาม (นายวิษณุ เครืองาม)	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ)	สำราญ รอดเพชร (นายสำราญ รอดเพชร)	ผู้เสนอ
(ลงชื่อ)	สุจิต บุญบงการ (นายสุจิต บุญบงการ)	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ)	พลตำรวจโท สมศักดิ์ แขวงโสภา (สมศักดิ์ แขวงโสภา)	ผู้เสนอ
(ลงชื่อ)	พินิจ จารุสมบัติ (นายพินิจ จารุสมบัติ)	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ)	เชนทร์ วิวัฒน์บวรวงศ์ (นายเชนทร์ วิวัฒน์บวรวงศ์)	ผู้เสนอ
(ลงชื่อ)	การุณ กิตติสถาพร (นายการุณ กิตติสถาพร)	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ)	จุรี วิจิตรวาทการ (นางจุรี วิจิตรวาทการ)	ผู้เสนอ
(ลงชื่อ)	โคทม อารียา (นายโคทม อารียา)	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ)	คำานูณ สิทธิสมาน (นายคำานูณ สิทธิสมาน)	ผู้เสนอ
(ลงชื่อ)	พลตรี คณิต สาทัทักษ์ (คณิต สาทัทักษ์)	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ)	กนกฤษ หิริญกิจ (นายกนกฤษ หิริญกิจ)	ผู้เสนอ
(ลงชื่อ)	ไกรสร พรสุธี (นายไกรสร พรสุธี)	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ)	ประพันธ์ คุณมี (นายประพันธ์ คุณมี)	ผู้เสนอ
(ลงชื่อ)	ทรงพล ทิมาศาสตร์ (นายทรงพล ทิมาศาสตร์)	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ)	ทวี สุรฤทธิกุล (นายทวี สุรฤทธิกุล)	ผู้เสนอ
(ลงชื่อ)	พลโท บรรเทิง พูนขำ (บรรเทิง พูนขำ)	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ)	ประสาธ สืบคำ (นายประสาธ สืบคำ)	ผู้เสนอ

ตำแหน่ง

(นายพิชิต ภูษณาภิรมย์)

ผู้อำนวยการกลุ่มงานพระราชบัญญัติ

สำนักงานการประชุม

LIART

Legislative Institutional Repository of Thailand

(๔)

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติขจัดความรุนแรงในครอบครัว
พ.ศ.

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยการขจัดความรุนแรงในครอบครัว

เหตุผล

เนื่องจากปัญหาการใช้ความรุนแรงในครอบครัวเป็นปัญหาที่มีความละเอียดอ่อน ซับซ้อนเกี่ยวข้องกับบุคคลใกล้ชิด มีลักษณะพิเศษแตกต่างจากการทำร้ายร่างกายระหว่างบุคคลโดยทั่วไป การใช้มาตรการทางอาญาตามประมวลกฎหมายอาญามาบังคับกับการกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวมักจะขาดความยืดหยุ่น เนื่องจากมุ่งประสงค์ที่จะลงโทษผู้กระทำความผิดมากกว่าจะแก้ไข ฟื้นฟูหรือปกป้องคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรง ดังนั้น การมีกฎหมายขจัดความรุนแรงในครอบครัวจึงมีความเหมาะสมกว่ากระบวนการทางอาญาปกติ เพราะสามารถกำหนดรูปแบบวิธีการ และขั้นตอนที่มีลักษณะพิเศษกว่าการดำเนินคดีอาญาโดยทั่วไป เพื่อคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรง ทั้งให้ผู้กระทำผิดมีโอกาสกลับตัวและยับยั้งการกระทำผิดซ้ำ รวมทั้งสามารถรักษาความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัวไว้ได้ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

(๕)

ร่าง

พระราชบัญญัติขจัดความรุนแรงในครอบครัว

พ.ศ.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

โดยที่เป็นการสมควรให้มีกฎหมายขจัดความรุนแรงในครอบครัว

.....

.....

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติขจัดความรุนแรงในครอบครัว

พ.ศ.”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับในวันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา

เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“ความรุนแรงในครอบครัว” หมายความว่า การกระทำใด ๆ ของบุคคลในครอบครัว เพื่อให้เกิดอันตรายแก่ร่างกาย สุขภาพ หรือจิตใจ หรือกระทำในลักษณะที่น่าจะก่อให้เกิดอันตรายแก่ร่างกาย สุขภาพหรือจิตใจ หรือบังคับให้บุคคลในครอบครัวต้องกระทำการ ละเว้นกระทำการ หรือยอมรับการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งโดยมิชอบ แต่ไม่รวมถึงการกระทำโดยประมาท

“บุคคลในครอบครัว” หมายความว่า คู่สมรส คู่สมรสเดิม ผู้ที่อยู่กินหรือเคยอยู่กินกันฉันสามีภริยาโดยมิได้จดทะเบียนสมรส บุตร บุตรบุญธรรม สมาชิกในครอบครัว รวมทั้งบุคคลใด ๆ ที่อาศัยอยู่ในครัวเรือนเดียวกัน แต่ไม่รวมถึงบุคคลที่อยู่ในฐานะผู้เช่า

“มาตรการคุ้มครองชั่วคราว” หมายความว่า คำสั่งศาล หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งออกให้ในกรณีจำเป็นเร่งด่วน เพื่อคุ้มครองบุคคลในครอบครัวที่ถูกกระทำหรือกำลังจะถูกกระทำด้วยความรุนแรง

“ศาล” หมายความว่า ศาลเยาวชนและครอบครัวตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว แต่ในท้องที่ที่ยังไม่มีศาลเยาวชนและครอบครัวเปิดทำการให้หมายถึงศาลจังหวัด

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า พนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจ หรือผู้ซึ่งมีประสบการณ์ด้านสังคมเป็นที่ประจักษ์ที่รัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ หลักเกณฑ์และวิธีการในการแต่งตั้งให้เป็นไปตามที่กำหนดในประกาศกระทรวง

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ ผู้ใดกระทำการอันเป็นความรุนแรงในครอบครัว ผู้นั้นกระทำความผิดฐานกระทำความรุนแรงในครอบครัว ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นความผิดอันยอมความได้ แต่ไม่ลบล้างความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาหรือกฎหมายอื่น และให้ถือว่าเป็นความผิดคนละกระทงกับความผิดดังกล่าว

ในการพิจารณาพิพากษาความผิดตามวรรคหนึ่ง ถ้าศาลเห็นสมควรอาจกำหนดให้ใช้วิธีการฟื้นฟู บำบัดรักษา คุ้มครองประพฤติกู้กระทำผิด ให้ผู้กระทำผิดชดใช้เงินช่วยเหลือบรรเทาทุกข์ ทำงานบริการสาธารณะ ละเว้นการกระทำอันเป็นเหตุให้เกิดการใช้ความรุนแรงหรือทำทัณฑ์บนไว้ตามวิธีการและระยะเวลาที่ศาลกำหนดแทนการลงโทษก็ได้

ในกรณีที่มีการยอมความ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือศาลมีอำนาจกำหนดให้ใช้วิธีการตามวรรคสามเป็นเงื่อนไขแห่งการยอมความนั้นได้ หากผู้ต้องหาหรือจำเลยฝ่าฝืนเงื่อนไขนั้น ให้พนักงานเจ้าหน้าที่และศาลมีอำนาจยกคดีขึ้นคำเนินการต่อไป

หลักเกณฑ์วิธีการและระบบงานสนับสนุนการใช้วิธีการตามวรรคสามให้เป็นไปตามที่กำหนดในประกาศกระทรวง

มาตรา ๕ บุคคลที่ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว หรือบุคคลอื่นใดที่พบเห็นหรือทราบการกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว มีหน้าที่แจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้

การแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง เมื่อได้กระทำโดยสุจริต ย่อมได้รับความคุ้มครอง และไม่ก่อให้เกิดความรับผิดแก่ผู้แจ้งทั้งทางแพ่ง ทางอาญา และทางปกครอง

มาตรา ๖ การแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๕ อาจกระทำโดยวาจา เป็นหนังสือ โทรศัพท หรือวิธีการอย่างใด ๆ ทางอิเล็กทรอนิกส์ก็ได้

เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่รับแจ้งตามวรรคหนึ่ง ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจเข้าไปใน สถานการณ์ที่เกิดเหตุเพื่อสอบถามผู้กระทำความรุนแรง ผู้ถูกกระทำความรุนแรงและบุคคลอื่นที่อยู่ใน สถานการณ์นั้นเกี่ยวกับการกระทำที่ได้รับแจ้ง รวมทั้งให้มีอำนาจจัดให้ผู้ถูกกระทำความรุนแรงได้รับการ ตรวจรักษาจากแพทย์และได้รับคำปรึกษาแนะนำจากจิตแพทย์ นักจิตวิทยา หรือนักสังคมสงเคราะห์ ก่อนที่จะจัดให้ผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงร้องทุกข์ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ในกรณี ที่ผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงประสงค์จะดำเนินคดี แต่ไม่อยู่ในสภาพหรือวิสัยที่จะร้องทุกข์ได้ด้วย ตนเอง ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ได้รับแจ้งเป็นผู้ร้องทุกข์แทนได้

หลักเกณฑ์และวิธีการดำเนินการตามวรรคสองของพนักงานเจ้าหน้าที่ให้เป็นไปตามที่ กำหนดในประกาศกฎกระทรวง

มาตรา ๗ ถ้ามิได้มีการแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๕ หรือร้องทุกข์ตามมาตรา ๖ ภายในสามเดือน นับแต่ผู้ที่ถูกกระทำด้วยความรุนแรงอยู่ในสภาพและมีโอกาสที่จะแจ้งหรือร้องทุกข์ ได้ ให้ถือว่าคดีเป็นอันขาดอายุความ

มาตรา ๘ เมื่อได้รับการแจ้งเหตุตามมาตรา ๕ และผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงได้ร้อง ทุกข์ตามมาตรา ๖ วรรคสอง ภายในอายุความแล้ว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ได้รับมอบหมายจากรัฐมนตรี เป็นผู้มีอำนาจสอบสวน โดยจะต้องทำการสอบสวนโดยเร็วและพนักงานอัยการต้องยื่นฟ้องต่อศาลภายใน กำหนดเวลาที่สืบแปลชั่วโมง แต่หากมีเหตุจำเป็นทำให้ไม่อาจยื่นฟ้องได้ทันภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ขอผิดฟ้องต่อศาลได้ครั้งละเจ็ดสิบสองชั่วโมงแต่ไม่เกินหกครั้ง

การฟ้องต่อศาลตามวรรคหนึ่ง อาจทำเป็นหนังสือหรือฟ้องด้วยวาจาก็ได้ แต่ถ้าศาล เห็นสมควรจะสั่งให้ฟ้องเป็นหนังสือก็ได้

ในการสอบปากคำผู้ที่ถูกกระทำด้วยความรุนแรงตามวรรคหนึ่ง พนักงานเจ้าหน้าที่ต้อง จัดให้มีจิตแพทย์ นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ หรือบุคคลที่ผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงร้องขออยู่ร่วม ในขณะสอบปากคำเพื่อให้คำปรึกษา

ในกรณีจำเป็นเร่งด่วน ซึ่งมีเหตุอันควร ไม่อาจรอจิตแพทย์ นักจิตวิทยา นักสังคม สงเคราะห์ หรือบุคคลที่ผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงร้องขอ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทำการสอบปากคำไป ก่อนโดยไม่ต้องมีบุคคลดังกล่าวร่วมอยู่ด้วย แต่ต้องบันทึกเหตุที่ไม่อาจรอบุคคลดังกล่าวไว้ในสำนวนการ สอบสวน

หลักเกณฑ์และวิธีการในการมอบหมายให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นผู้มีอำนาจสอบสวน ตามวรรคหนึ่ง และการสอบสวนปากคำผู้ถูกกระทำตามวรรคสามและวรรคสี่ ให้เป็นไปตามที่กำหนดใน ประกาศกระทรวง

มาตรา ๕ เมื่อมีการแจ้งเหตุตามมาตรา ๕ แล้ว ห้ามมิให้ผู้ใดลงพิมพ์โฆษณา หรือเผยแพร่ต่อสาธารณชนด้วยวิธีใด ๆ ซึ่งภาพ เรื่องราว หรือข้อมูลใด ๆ อันจะทำให้เกิดความเสียหายแก่ผู้กระทำหรือผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในคดีตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้ใดฝ่าฝืนบทบัญญัติตามวรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๐ ในระหว่างการดำเนินการตามมาตรา ๘ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งมีฐานะไม่ต่ำกว่าพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ ที่ได้รับมอบหมายจากรัฐมนตรีมีอำนาจกำหนดมาตรการหรือวิธีการใด ๆ เพื่อบรรเทาทุกข์ให้แก่บุคคลผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงเป็นการชั่วคราวในชั้นสอบสวน ไม่ว่าจะมียุติบัตรขอจากบุคคลดังกล่าวหรือไม่ โดยให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจกำหนดมาตรการหรือวิธีการชั่วคราว และออกคำสั่งใด ๆ ได้เท่าที่จำเป็นและพอสมควรแก่กรณีซึ่งรวมถึงการให้ผู้กระทำ ความรุนแรงชดใช้เงินช่วยเหลือบรรเทาทุกข์เบื้องต้น การห้ามผู้กระทำ ความรุนแรงเข้าไปในที่พำนักของครอบครัว ห้ามเข้าใกล้ตัวบุคคลใดในครอบครัว หรือการดูแลบุตร

ถ้าเหตุการณ์หรือพฤติกรรมเกี่ยวกับผู้กระทำ ความรุนแรงหรือผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงได้เปลี่ยนแปลงไป เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่เห็นสมควร พนักงานเจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่งอาจแก้ไขเพิ่มเติม หรือเพิกถอนมาตรการหรือวิธีการชั่วคราวตามวรรคหนึ่งเสียก็ได้ หรือจะกำหนดเงื่อนไขใด ๆ เพิ่มเติมอีกก็ได้

ผู้มีส่วนได้เสียเกี่ยวกับคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา นี้ สามารถอุทธรณ์ต่อศาลเป็นหนังสือภายในสามสิบวันนับแต่ทราบคำสั่ง และคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลดังกล่าวให้เป็นที่ยุติ

ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรการหรือวิธีการที่พนักงานเจ้าหน้าที่กำหนดในมาตรา นี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๑ ในกรณีที่ศาลเห็นสมควรกำหนดมาตรการหรือวิธีการใด ๆ เพื่อบรรเทาทุกข์ให้แก่บุคคลผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงเป็นการชั่วคราวในชั้นพิจารณา คดีของศาล ไม่ว่าจะมียุติบัตรขอจากบุคคลดังกล่าวหรือไม่ ให้ศาลมีอำนาจกำหนดมาตรการหรือวิธีการชั่วคราวนั้น และออกคำสั่งใด ๆ ได้เท่าที่จำเป็นและพอสมควรแก่กรณี ซึ่งรวมถึงการให้ผู้กระทำ ความรุนแรงชดใช้เงินช่วยเหลือบรรเทาทุกข์เบื้องต้น การห้ามผู้กระทำ ความรุนแรงเข้าไปในที่พำนักของครอบครัว ห้ามเข้าใกล้ตัวบุคคลใดในครอบครัว หรือการดูแลบุตร

ถ้าเหตุการณ์หรือพฤติกรรมเกี่ยวกับผู้กระทำ ความรุนแรงหรือผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงได้เปลี่ยนแปลงไป เมื่อศาลเห็นสมควร ศาลอาจแก้ไขเพิ่มเติม หรือเพิกถอนมาตรการหรือวิธีการชั่วคราวตามวรรคหนึ่งเสียก็ได้ หรือจะกำหนดเงื่อนไขใด ๆ เพิ่มเติมอีกก็ได้

ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรการหรือวิธีการที่ศาลกำหนดตามมาตรา นี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๒ หลักเกณฑ์และวิธีการและระบบสนับสนุนการกำหนดมาตรการคุ้มครองชั่วคราวตามมาตรา ๑๐ และมาตรา ๑๑ ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๓ วิธีการพิจารณาและการยื่นการรับฟังพยานหลักฐานข้อใด หากพระราชบัญญัตินี้มีได้บัญญัติโดยเฉพาะ ให้นำบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัว และวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๑๔ การพิจารณาพิพากษาคดีความรุนแรงในครอบครัวนั้น ไม่ว่าจะการพิจารณาคดีจะได้ดำเนินไปแล้วเพียงใด ให้ศาลพยายามเปรียบเทียบให้คู่ความได้ยอมความกันในข้อพิพาท โดยคำนึงถึงความสงบสุขและการอยู่ร่วมกันในครอบครัว เพื่อการนี้ให้ศาลคำนึงหลักการดังต่อไปนี้เพื่อประกอบดุลพินิจด้วย คือ

(๑) การคุ้มครองสิทธิของผู้ที่ถูกกระทำด้วยรุนแรง

(๒) การสงวนและคุ้มครองสถานภาพของการสมรสในฐานะที่เป็นศูนย์รวมของชายและหญิงที่สมัครใจเข้ามาอยู่กินด้วยกันฉันสามีภริยา หากไม่อาจรักษาสถานภาพของการสมรสได้ก็ให้การหย่าเป็นไปด้วยความเป็นธรรมและเสียหายน้อยที่สุด โดยคำนึงถึงสวัสดิภาพและอนาคตของบุตรเป็นสำคัญ

(๓) การคุ้มครองและช่วยเหลือครอบครัว โดยเฉพาะอย่างยิ่งในขณะที่ครอบครัวนั้นต้องรับผิดชอบในการดูแลให้การศึกษาแก่สมาชิกในครอบครัวที่เป็นผู้เยาว์

(๔) มาตรการต่าง ๆ เพื่อช่วยเหลือสามีภริยาและสมาชิกในครอบครัวให้ปรองดองกันและปรับปรุงความสัมพันธ์ระหว่างกันเอง และกับบุตร

มาตรา ๑๕ เพื่อประโยชน์ในการหาทางให้ได้ยอมความกันในคดีการกระทำความรุนแรงในครอบครัว พนักงานเจ้าหน้าที่หรือศาลอาจตั้งผู้ไกล่เกลี่ย ประกอบด้วยบุคคลหรือคณะบุคคลซึ่งบิดามารดา ผู้ปกครอง ญาติของคู่ความ หรือบุคคลที่พนักงานเจ้าหน้าที่หรือศาลเห็นสมควรเพื่อให้คำปรึกษา หรือช่วยเหลือใน ไกล่เกลี่ยให้คู่ความได้ยอมความกัน หรืออาจมอบหมายให้นักสังคมสงเคราะห์ หน่วยงานสังคมสงเคราะห์ หรือบุคคลใดช่วยเหลือ ไกล่เกลี่ยให้คู่ความได้ยอมความกันก็ได้

เมื่อผู้ที่ได้รับมอบหมายตามวรรคหนึ่ง ได้ดำเนินการ ไกล่เกลี่ยตามคำสั่งพนักงานเจ้าหน้าที่หรือศาลแล้ว ให้รายงานผลการไกล่เกลี่ยประนีประนอมต่อพนักงานเจ้าหน้าที่หรือศาลแล้วแต่กรณีด้วย ในกรณีที่การไกล่เกลี่ยเป็นผลสำเร็จ บุคคลดังกล่าวจะจัดให้มีการทำสัญญาประนีประนอมยอมความขึ้น หรือจะขอให้เรียกคู่ความมาทำสัญญายอมความกันต่อหน้าพนักงานเจ้าหน้าที่หรือศาลก็ได้

เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่หรือศาลเห็นว่าสัญญายอมความนั้นไม่ฝ่าฝืนต่อกฎหมาย ให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือศาลดำเนินการให้ เป็นไปตามสัญญายอมความกัน

มาตรา ๑๖ ให้กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จัดทำรายงานประจำปีแสดงจำนวนคดีความรุนแรงในครอบครัว จำนวนการละเมิดคำสั่งคุ้มครองชั่วคราวของศาลเพื่อรายงานต่อคณะรัฐมนตรีและรัฐสภาปีละครั้ง

มาตรา ๑๗ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เป็นผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวง ประกาศแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ และกระทำการอื่นเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

.....

.....